

COĞRAFYA

KONU TESTİ

10.
SINIF

8'li

40
ADET

Her Öğrenci Özeldir

KONU TESTİ
ÜNİTE DEĞERLENDİRME
KONU TARAMA

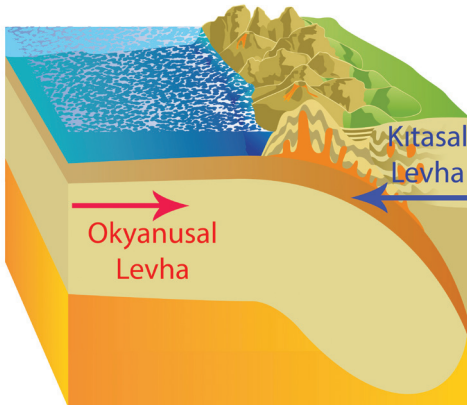
DÜNYA'NIN İÇ YAPISI VE LEVHA HAREKETLERİ

1. Dünya'nın oluşumuyla ilgili ortaya atılan çeşitli düşüncelere göre Dünya, günümüzden yaklaşık 4,6 milyar yıl önce kızgın gaz ve toz bulutlarının sıkışması sonucu oluşmuş ve eksenini etrafında dönerek soğumaya başlamıştır. Bu süreçte yoğunluğu ve sıcaklığı fazla olan maddeler Dünya'nın merkezinde, az olanlar ise dış bölümde toplanmıştır.

Bu durum, öncelikle aşağıdakilerden hangisine neden olmuştur?

- A) Kıta kenarlarının büyük ölçüde birbirine benzemesine
- B) Okyanuslarda çeşitli çevre sorunlarının yaşanmasına
- C) Kıtalardeki buzul oranlarının farklılık göstermesine
- D) Dünya'nın iç içe geçmiş farklı katmanlardan oluşmasına
- E) Dünya genelinde küresel ısınmanın yaşanmasına

2. Aşağıdaki şekilde, manto üzerinde birbirine doğru hareket eden okyanusal kabuğun kıtasal kabuğun altına dalması gösterilmiştir.

Okyanusal kabuğun kıtasal kabuğun altına dalması, bu iki kabuğun aşağıdakilerden hangisi bakımından farklı olmalarının sonucudur?

- A) Hacimlerinin
- B) Hareket hızlarının
- C) Kalınlıklarının
- D) Sıcaklıklarının
- E) Yoğunluklarının

3. Dünya'nın iç yapısıyla ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Sıcaklık ve yoğunluk değerleri, Dünya'nın dış yüzeyinden iç merkezine doğru gidildikçe artar.
- B) Çekirdek, sial ve sima olmak üzere iki farklı katmandan oluşur.
- C) Yer kabuğunun kalınlığı, kıtaların altında fazlayken okyanus tabanlarında azdır.
- D) Dünya'nın hacminin büyük bölümünü manto katı oluşturur.
- E) Mantonun, yer kabuğuna yakın olan üst kısmına astenosfer denir.

4. Yer kabuğunu oluşturan levhaların hareket etmesinde, aşağıdakilerden hangisi etkili olur?

- A) Okyanus akıntıları
- B) Okyanusal kabuk ile karasal kabuk arasındaki yoğunluk farkı
- C) Mantodaki konveksiyonel akıntılar
- D) Dünya'nın eksen hareketinden doğan merkezkaç kuvveti
- E) Yer kabuğunda meydana gelen sismik sarsıntılar

5. Aşağıdakilerden hangisi, levha tektoniği teorisinin savunduğu görüşlerden biri olamaz?

- A) Yer kabuğunu oluşturan levhaların tamamı, kıta yüz ölçümleri kadardır.
- B) Levhalar manto tabakası üzerinde yüzer durumdadır.
- C) Levhaların bir yerde ayrılması, başka yerde birbirleriyle çarpışmasına neden olur.
- D) Yer kabuğu çok sayıda levhadan oluşmaktadır.
- E) Mantodaki konveksiyonel akıntılar levhaların hareket etmesinin temel nedenidir.

JEOLOJİK ZAMANLAR

1. Aşağıdakilerden hangisinin oluşumu, diğerlerine göre günümüze daha yakındır?

- A) Ural Dağları'nın oluşması
- B) Linyit, tuz, petrol ve bor yataklarının oluşması
- C) Antarktika Kıtası'nın Avustralya'dan ayrılıp, uzaklaşması
- D) İstanbul ve Çanakkale boğazlarının oluşması
- E) Alp-Himalaya kıvrımlarının meydana gelmesi

2. Dünya'nın oluşmaya başlamasından günümüze kadar geçen yaklaşık 4,5 milyar yıllık süreç, Dünya'nın oluşumunun daha iyi incelenebilmesi için zaman ve dönemlere ayrılmıştır. Bu zaman ve dönemlerin belirlenmesi çeşitli ölçütlere göre yapılmıştır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi, bu ölçütlerden biri değildir?

- A) Dünya genelindeki iklim değişiklikleri
- B) Büyük ölçekli yer şekli oluşumları
- C) Bazı canlı türlerinin ortaya çıkması ya da yok olması
- D) Kıta ve okyanus oluşumları
- E) Devletler arasındaki kültürel ilişkiler

3. Aşağıdakilerden hangisi, Kuaterner döneminde görülen coğrafi olaylardan biri değildir?

- A) Ege Denizi'nin oluşması
- B) Marmara Denizi ile İstanbul ve Çanakkale boğazlarının oluşması
- C) Yüksek dağlarda buzulların oluşması
- D) Zonguldak'taki taş kömürü yataklarının oluşması
- E) İklimin ısınması ve deniz seviyesinin yükselmesi

4. Türkiye'nin jeolojik geçmişiyle ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Türkiye'nin bulunduğu alan, yaklaşık 200 milyon yıl önce Tetis Denizi'nin altındadır.
- B) Prekambriyen'de Ege Denizi ve boğazlar oluşmuş, Anadolu ve yakın çevresi ise bugünkü görünümünü almıştır.
- C) Mezozoik'te Türkiye'de su altı volkanizması çok yaygındır.
- D) Zonguldak çevresindeki taş kömürü yatakları ile bazı bölgelerdeki eski masif araziler, Paleozoik'te oluşmuştur.
- E) Türkiye'deki linyit, petrol, bor ve tuz yatakları Kuaterner'in sonlarında oluşmuştur.

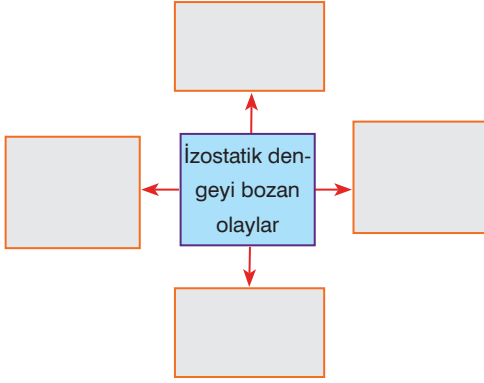
5. I. Yeryüzünde tek bir kıta olan Pangea vardır. Büyük bir okyanus Pangea'yı çevrelemiştir. Hersinyen ve Kaledoniyen sıradağları oluşmuştur. Dev bitki türlerinden ormanlar gelişmiştir.
- II. Alp kıvrımları oluşmuştur. Kıtaların birbirinden ayrılmasının hızlandığı bu zamanda Antarktika, Avustralya'dan uzaklaşmıştır. Atlas ve Hint okyanusları belirmiştir.
- III. Yer kabuğu kırıklarla parçalanarak ayrı kıtalara bölünmeye başlamıştır. Kuzey Yarım Küre'nin kuzeyinde Laurasia Kıtası, güneyde ise Gondwana Kıtası yer almaktaydı. Dinozorlar bu zamanda ortaya çıkmıştır.

Yukarıdaki gelişmelerin olduğu jeolojik zamanlar, aşağıdakilerin hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

	I	II	III
A) Mezozoik	Senozoik	Paleozoik	
B) Senozoik	Paleozoik	Mezozoik	
C) Paleozoik	Senozoik	Mezozoik	
D) Paleozoik	Mezozoik	Senozoik	
E) Senozoik	Mezozoik	Paleozoik	

EPIROJENEZ VE OROJENEZ

1. Farklı yoğunluk ve kalınlıktaki yer kabuğu parçaları manto üzerinde yüzer durumdadır. Bu parçalar, yoğunluk ve kalınlıklarına göre mantoya az ya da çok gömülerek dengede durur. Bu dengeye izostatik denge adı verilir. Herhangi bir yerde epirojenez olayının meydana gelebilmesi için izostatik dengenin bozulması gerekir.

Buna göre yukarıdaki şemada, boş bırakılan kutucuklara aşağıdakilerden hangisi yazılamaz?

- A) İklimlerde görülen değişimler
- B) Yeni bir dağ oluşması
- C) Kıyılarda dalgaların aşındırma yapması
- D) Jeosenklinallerde tortulanmanın fazla olması
- E) Engebeli ve yüksek yerlerin aşırı aşınması

2. Geniş yer kabuğu parçalarının yükselip alçalması olan epirojenez (kara oluşumu), dikey doğrultuda ve yavaş gerçekleşir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi, epirojenez olayına bir örnektir?

- A) Büyük Okyanus tabanında şiddetli sarsıntıların oluşması
- B) Japonya kıyılarında tsunami dalgalarının oluşması
- C) Kuzeybatı Avrupa kıyılarında suların günde iki defa alçalıp yükselmesi
- D) İtalya'nın Venedik şehrinin yılda birkaç mm çökmesi
- E) Ege kıyılarında delta ovalarının oluşması

3. Yer kabuğunun geniş bir bölümünde meydana gelen epirojenez (kara oluşumu) olayında, tabakaların yapısı orojenez (dağ oluşumu) olayındaki gibi bozulmaz.

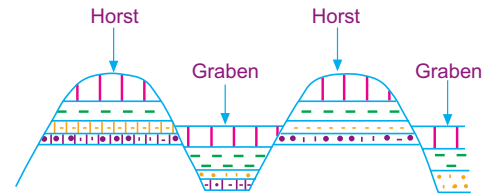
Epirojenez olayındaki bu durumun başlıca nedeni, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Uzun bir jeolojik süreçte meydana gelmesi
- B) Epirojenez olayındaki tektonik hareketlerin dikey yönlü olması
- C) Hareket enerjisinin magmaya bağlı olması
- D) Yer şekillerinin oluşumunda yapıcı rol oynaması
- E) Deniz çukurlarının oluşması

4. Aşağıdakilerden hangisi, epirojenik hareketlerle ilgili bir kavram değildir?

- A) Regresyon
- B) Jeosenklinal
- C) Jeoantiklinal
- D) Transgresyon
- E) Richter ölçeği

5. Aşağıdaki şekilde, sert yapıdaki tortul tabakaların yan basınçlara uğramaları sonucu oluşan yer şekilleri gösterilmiştir.

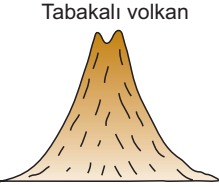
Buna göre, bu şekillerin oluşumu aşağıdakilerin hangisiyle adlandırılır?

- A) Orojenez (Dağ oluşumu)
- B) Volkanizma
- C) Epirojenez (Kara oluşumu)
- D) Çöküntü depremleri
- E) Transgresyon (Deniz ilerlemesi)

VOLKANİZMA VE DEPREMLER

1. Aşağıdaki şekillerde, kalkan biçimli ve tabakalı volkanlar gösterilmiştir.

Buna göre, kalkan biçimli volkanların geniş alanlı ve kubbemsi görünümde, tabakalı volkanların ise dar alanlı ve daha dik görünümlü olmaları bu volkanların, aşağıdakilerin hangisi bakımından **farklı** olmalarıyla açıklanabilir?

- A) Yamaçlarında bulunan doğal bitki örtüsü
- B) Bulundukları yarım küreler
- C) Bulundukları bölgenin sıcaklık ortalaması
- D) Püskürme dönemlerinde çıkan malzemeler
- E) Yamaçlarına düşen yağış miktarı

2. I. İskandinav Yarımadası'nın yavaş yavaş yükselmesi
II. Büyük Okyanus kıyılarında suların günde iki defa alçalıp yükselmesi
III. Endonezya kıyılarında tsunami dalgalarının oluşması
IV. Akdeniz kıyılarında oluşan delta ovalarının genişlemesi
V. Almanya ve Hollanda'nın bazı kesimlerinde çökmeler görülmesi

Yukarıdakilerden hangisi, deniz ve okyanus dibi depremlerine bağlı olarak meydana gelir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

3. Yeryüzünde aktif volkanlar ile depremlerin görüldüğü bölgelerin **ortak** özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

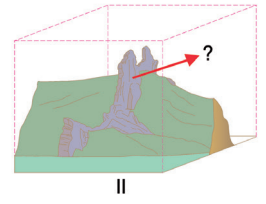
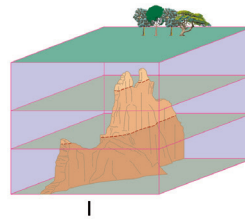
- A) Yakın bir jeolojik zamanda oluşmaları
- B) Buzulların etki alanında olmaları
- C) Granitik kaya kütlelerinin az olması
- D) Yer altı kaynaklarının az olması
- E) Kalkerli arazinin geniş alan kaplaması

4. Depremlerin şiddeti ve hasar derecesi, etkilediği arazinin yapısına göre değişiklik gösterir.

Buna göre, aşağıdaki yeryüzü şekillerinden hangisi üzerinde aynı şiddetteki depremin etkisi, diğerlerine göre **daha çok** hissedilir?

- A) Dağ etekleri
- B) Dağ zirveleri
- C) Plato yüzeyleri
- D) Boyun noktaları
- E) Alüvyal ova yüzeyleri

5. Aşağıdaki şekillerde, yer kabuğunun derinliklerinde magmanın soğumasıyla oluşan kayaçların, zamanla üzerindeki yapının aşınmasıyla, yeryüzünde görünür hale gelmesi gösterilmiştir.

Buna göre II. şekilde, sarp kayalık olarak görülen yer şeklinin adı nedir?

- A) Sirk
- B) Dayk
- C) Maar
- D) Barkan
- E) Krater

KAYAÇLAR

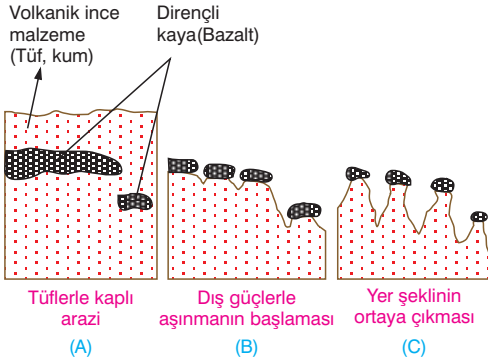
1. Aşağıda, doğadaki kayaç döngüsünü oluşturan olaylar belli bir sırayla verilmiştir.

- I. Magma, yer kabuğunda bulunan çatlak ve kırıkları takip ederek yeryüzüne doğru hareket eder.
- II. Magma, yer kabuğu içinde ya da yeryüzünde katılaşıp püskürük kayaçları oluşturur.
- III. Püskürük kayaçlara, oluştukları dönemin izlerini yansıtan fosiller eklenir.
- IV. Püskürük kayaçların dış kuvvetler tarafından aşındırılması ve aşındırılan bu malzemelerin taşınarak biriktirilmesiyle tortul kayaçlar oluşur.
- V. Püskürük ve tortul kayaçların, yüksek sıcaklık ve basınç altında kalmalarıyla başkalaşım kayaçlarına dönüşür.

Buna göre, kaç numaralı olayın bu sıralamada yeri yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Aşağıdaki şekilde, volkanik tüflerle bazalt kayaçlarının bulunduğu arazilerde görülen bir yer şeklinin oluşum süreci gösterilmiştir.

Bu yer şekli, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Peribacası B) Kırgıbayır
C) Hörgüç kaya D) Mantar kaya
E) Tor topoğrafyası

3. Püskürük ve tortul kayaçların, yüksek sıcaklık ve basınç altında kalarak renk ve şekil değiştirmeleri sonucu oluşan kayaçlara başkalaşım (metamorfik) kayaçları denir.

Buna göre;

- I. mermer,
- II. kömür,
- III. gnays,
- IV. kalker

kayaçlarından hangileri, bu şekilde oluşmuştur?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

4. Yer kabuğunun iç kısımlarındaki çatlak ve boşluklara sokulan magmanın, yavaş yavaş soğumasıyla derinlik kayaçları oluşur.

Aşağıdaki kayaçlardan hangisi, bu şekilde oluşmamıştır?

- A) Granit B) Gabro C) Diorit
D) Volkanik tüf E) Peridotit

5. Yeryüzünü oluşturan kayaçların ufalanarak kırıntıları akar-sular, rüzgârlar, buzullar, dalga ve akıntılar gibi dış kuvvetler tarafından taşınır. Taşınan malzemeler akarsu, göl ve okyanus tabanları ile çukur alanlarda birikerek zaman içinde sıkışıp tortul kayaçlara dönüşür. Tortul kayaçların en önemli özellikleri, oluştukları dönemlere ait bitki ve hayvan kalıntıları olan fosillere sahip olmalarıdır.

Bu genelleme, aşağıdaki kayaçların hangisi için yapılamaz?

- A) Kalker B) Kil taşı C) Kum taşı
D) Kaya tuzu E) Granit

TÜRKİYE'DE İÇ KUVVETLER

1.

Yukarıdaki Türkiye haritasında numaralandırılan taralı bölgelerin hangilerinde, dağlık alanlar yaygındır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

2.

Anadolu'nun da içinde yer aldığı yeryüzündeki bazı bölgeler, özellikle Senozoik'te oldukça fazla tektonik hareketlere sahne olmuştur. Bu yer hareketleri ile bu bölgelerdeki araziler kırıklarla parçalanmıştır.

Bu durum sözü edilen bölgelerde, aşağıdakilerden hangisinin yaygın olduğunun göstergesidir?

- A) Buzul göllerinin
B) Artezyen kaynaklarının
C) Bozkır türü bitkilerin
D) Kıvrım dağlarının
E) Horst ve grabenlerin

3.

Aşağıdakilerden hangisi, Türkiye arazisinin genel özelliklerinden biri değildir?

- A) Yer yer geniş düzlükler bulunmakla birlikte arazinin çok engebeli olması
B) Ortalama yükseltisinin fazla olması
C) Kuzey ve güney kesimlerde dağların kıyıya paralel uzanması
D) Üç tarafı denizlerle çevrili olduğundan tüm akarsuların açık havzalı olması
E) Oluşumunu yakın bir jeolojik devirde tamamlaması

4.

Türkiye'nin;

- I. tektonik depremlerin görülmesi,
II. taş kömürü yataklarının bulunması,
III. sıcak su kaynaklarının fazla olması,
IV. masif arazilerin bulunması

özelliklerinden hangileri, aktif fay hatlarının yaygın olmasıyla açıklanabilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

5.

Anadolu'daki volkanik dağlar, III. Jeolojik Zaman boyunca devam eden volkanik faaliyetler sonucunda oluşmuştur. Bu faaliyetler, volkanik malzemeyi (lav, kül, cüruf, tuf vs.) üst üste biriktirerek, Türkiye'deki yüksek volkanik dağların oluşmasına neden olmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi, bu volkanik dağlardan biri değildir?

- A) Madra B) Tendürek C) Nemrut
D) Büyük Ağrı E) Süphan

6.

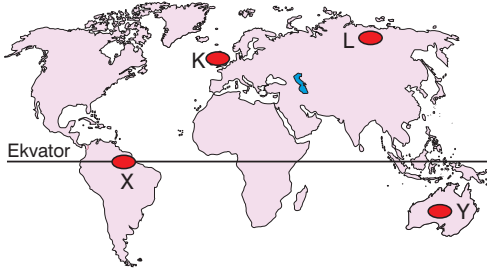
"Türkiye arazileri levha hareketlerinin etkisi ile oluşmuştur. Arabistan Levhası güneye doğru kayarak, Avrasya Levhası ile karşılaşmış, karşılaşma alanlarında Kuzey Anadolu ile Toros Dağları oluşmuştur."

Yukarıdaki parçada verilen bilgi yanlışlığı, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Arabistan Levhası, güneye değil kuzeye doğru kaymıştır.
B) Arabistan Levhası, Avrasya Levhası ile değil Hindistan Levhası ile karşılaşmıştır.
C) Kuzey Anadolu Dağları değil, Kayalık Dağları oluşmuştur.
D) Arabistan Levhası ile Avrasya Levhası birbiri ile karşılaşmamış, birbirlerinden ayrılmıştır.
E) Türkiye arazileri levha hareketleri ile değil, volkanik faaliyetler sonucu oluşmuştur.

ÇÖZÜLME, KÜTLE HAREKETLERİ VE AKARSULAR

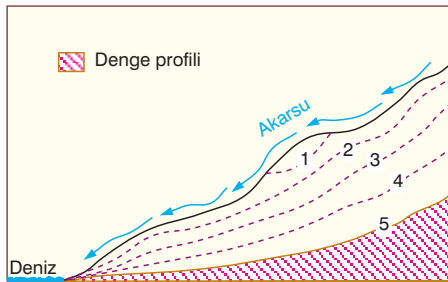
1. Toprak oluşumunda en önemli etken iklimdir. Çünkü sıcaklık ve yağış koşulları, kayaların fiziksel ya da kimyasal yollarla ayrışmasını etkiler. Sıcak ve nemli bölgelerde kimyasal çözünme etkili olur ve toprak oluşumu hızlıdır. Buna karşılık, soğuk ve kurak bölgelerde fiziksel çözünme etkili olur ve toprak oluşumu yavaştır.

Buna göre, haritada gösterilen bölgelerin hangilerinde toprak oluşumu hızlı, hangilerinde yavaştır?

	Hızlı	Yavaş
A)	X ve Y	K ve L
B)	K ve X	L ve Y
C)	L ve Y	K ve X
D)	K ve L	X ve Y
E)	L ve X	K ve Y

2. Aşağıdaki şekilde, bir akarsuyun denge profiline ulaşma aşamaları gösterilmiştir.

Buna göre, şekilde numaralandırılan akarsu yataklarının hangisinde, akış hızı ve yatak eğimi daha azdır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

3. Birbirinden farklı iki bölgeden birincisinde kayalar kimyasal yollarla çözülürken, ikincisinde fiziksel yollarla çözülmeaktadır.

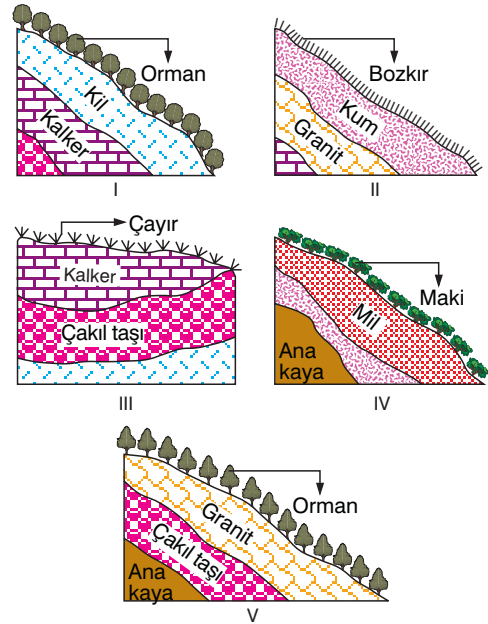
Bu durum, iki bölgenin;

- I. sıcaklık,
- II. nemlilik,
- III. dağların uzanışı,
- IV. jeolojik yapı

etkenlerinden hangileri bakımından farklı olmasının sonucudur?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

4. Aşağıdaki şekillerde, beş farklı yerin eğim, bitki örtüsü ve toprak yapısını gösteren kesitler verilmiştir.

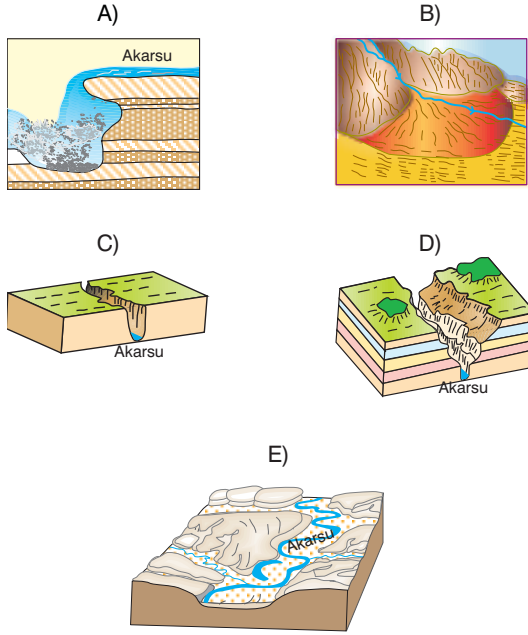
Bu yerlere aynı koşul ve zamanda, eşit miktarlarda yağış düştüğünde, hangisinde toprak kayması en az olması beklenir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

AKARSULAR

1. Tabakaların aşınmaya karşı farklı direnç göstermesi sonucu arazide eğim kırıkları oluşur. Akarsular üzerinde çağlayanların görüldüğü bu alanlarda, suların dökülmesi sonucu arazi aşınır. Aşınma sonucu oluşan çukurlara dev kazanı denir.

Buna göre, aşağıdaki şekillerin hangisinde böyle bir oluşum gösterilmiştir?

2. Bazı yeryüzü şekilleri üzerinde hem aşındırma hem de biriktirme faaliyetleri gerçekleştiren akarsular, eğimin azaldığı yerlerde menderesler (büküm) yaparak akar. Akışın bu şekilde gerçekleşmesi bir yamacın aşınıp dikleşmesine, diğer yamaca da taşınan malzemenin birikmesine neden olur.

Buna göre, bir akarsuyun menderesler yapması sonucunda, aşağıdakilerden hangisi görülür?

- A) Derine aşındırmanın artması ve yatağın daralması
- B) Hidroelektrik potansiyelin artması
- C) Akışın hızının azalması ve akarsu uzunluğunun artması
- D) Debinin sürekli yükselmesi
- E) Vadi tabanında alüvyon birikiminin azalması

3. Geniş vadi tabanları üzerinde bulunan akarsuların hızının azalmasıyla menderesler meydana gelir.

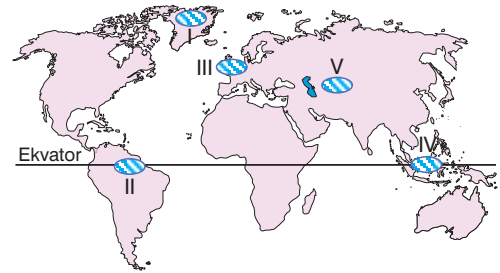
Bu durum, mendereslerin oluşmasında, aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğunu gösterir?

- A) Yatak eğiminin azalmasının
- B) Akarsuya yeni kollar karışmasının
- C) Taşınan yükün fazla olmasının
- D) Debinin artmasının
- E) Akarsu uzunluğunun fazla olmasının

4. Aşağıdakilerden hangisi, dağ içi ovasının meydana geldiği arazi ile araziden geçen akarsu hakkında söylenemez?

- A) Arazi bitki örtüsü bakımından fakirdir.
- B) Akarsuyun taşıma gücü azalır.
- C) Akarsuyun akış hızı azdır.
- D) Arazinin ortalama yükseltisi azdır.
- E) Vadi yamaçlarında sel suları görülebilir.

5. Yarı kurak iklim bölgelerinde, düzensiz yağışlar bitki örtüsünden yoksun ve eğimli olan yamaçları yarıntılar hâlinde aşındırır. Böylece üzerinde dolaşılması güç oldukça engebeli bir arazi yapısı oluşur. Bu tür arazilere kırgıbayır (badlands) denir.

İklim koşulları düşünüldüğünde, haritada numaralandırılan bölgelerin hangisinde kırgıbayır görülme olasılığı en fazladır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

ÜNİTE DEĞERLENDİRME TESTİ-1

1. Dünya haritaları incelendiğinde, kıta sınırlarının bir yap-bozun parçaları gibi birbirini tamamladığı görülür.

Bu durum kıtaların oluşumu ile ilgili, aşağıdakilerden hangisinin göstergesi olabilir?

- A) Kıtaların kalınlıklarının farklılık gösterdiğinin
- B) Kıta çekirdeklerinin, yer kabuğundaki şiddetli kıvrılma ve kırılma hareketlerine bağlı olarak büyüüp kıtaları oluşturduğunun
- C) Kuzey Yarım Küre’de kıtaların daha geniş yer kapladığının
- D) Deniz gerilemesi (regresyon) olayı sonucu deniz altındaki bazı alanların kara hâline geldiğinin
- E) Önceleri bitişik olan kıtaların daha sonra birbirinden ayrıldığıının

2. I. Erciyes Dağı
II. Yunt Dağı
III. Melendiz Dağı
IV. Madra Dağı

Türkiye’deki volkan konilerine, yukarıdakilerden hangileri örnek gösterilebilir?

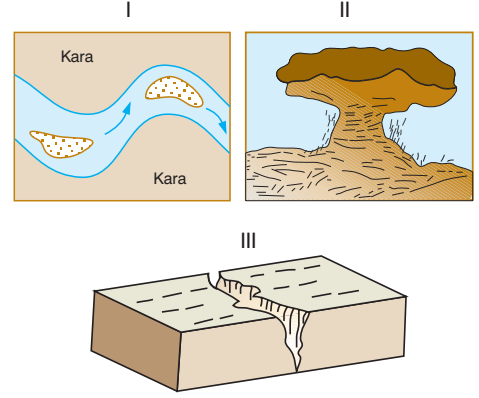
- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

3. Toprak erozyonu, yer göçmeleri ve yer kaymaları yer yüzünde görülen doğal olaylardan bazılarıdır.

Buna göre, bu doğal olayların ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Oluştukları arazide eğimin fazla olması
- B) Depremlerin etkisiyle oluşmaları
- C) Bitki örtüsünün olmadığı yerlerde görülmeleri
- D) Tarım faaliyetlerini olumlu etkilemeleri
- E) Çok uzun bir zaman içinde oluşmaları

4. Aşağıda, dış kuvvetler tarafından oluşturulmuş bazı yer şekilleri gösterilmiştir.

Buna göre, bu yer şekillerinden hangilerinin oluşumunda, akarsuların aşındırma faaliyetleri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

5. Enerji kaynağını, Manto’da gerçekleşen konveksiyonel akıntılardan alan ve yeryüzünün şekillenmesinde yapıcı rol oynayan kuvvetlere iç kuvvetler denir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi iç kuvvetlerden biri değildir?

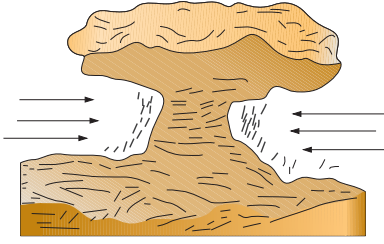
- A) Epirojenez
- B) Orojenez
- C) Depremler
- D) Yer altı suları
- E) Volkanizma

6. Aşağıdakilerden hangisi, Türkiye’deki yer şekillerinin yakın bir jeolojik zamanda oluştuğunun kanıtıdır?

- A) Akarsuların denge profiline ulaşmaması
- B) Delta ovalarının bulunması
- C) Göllerin yaygın olması
- D) Buzul aşınım ve birikim şekillerinin görülmesi
- E) Denizel iklimin etki alanlarının az olması

RÜZGÂRLAR, KARSTİK ŞEKİLLER VE BUZULLAR

1.

Yukarıdaki yeryüzü şeklinin oluşabildiği yöreler için, aşağıdakilerden hangisi kesin olarak söylenebilir?

- A) Karstik arazi yaygındır.
- B) Rüzgârların aşındırma etkisi fazladır.
- C) Ormanlar yaygındır.
- D) Yer altı su seviyesi yüksektir.
- E) Yağış ve nemlilik fazladır.

2.

Buzullardan çıkan akarsular, taşıdıkları malzemeleri buzulların önünde biriktirerek geniş düzlükler oluştururlar.

Bu düzlükler, aşağıdakilerden hangisiyle adlandırılır?

- A) Sander ovası
- B) Bankiz
- C) Aysberg
- D) Moren seti
- E) Hörgüç kaya

3.

Aşağıda, travertenlerin oluşum aşamaları verilmiştir.

- I. Yer altı sularının, kalker tabakaların içinden geçerken kalker eritmesi
- II. Bünyesinde erimiş kalsiyum karbonat bulunan suların yüzeye hareket etmesi
- III. Yüzeye çıkan suyun buharlaşmasıyla içindeki kalsiyum karbonatın çökmesi
- IV. Çökelen kalsiyum karbonatın üst üste birikmesiyle birikim şekillerinin oluşması
- V. Yüzeydeki birikim şekillerinin yüksek sıcaklık ve basınç nedeniyle daha sert bir yapıya kavuşmaları

Buna göre travertenlerin oluşumunda, numaralandırılan aşamalardan hangisinin yeri yoktur?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

4.

- I. Tafoni
- II. Kumul
- III. Mantar kaya
- IV. Barkan

Yukarıdaki yer şekillerinden hangileri, rüzgârın aşındırdığı malzemeleri biriktirmesi sonucunda oluşmuştur?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

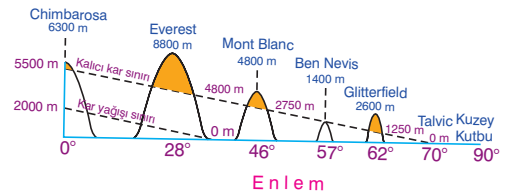
5.

Sarkıt, dikit ve sütunlar, aşağıdaki yer şekillerinden hangisinin bulunduğu yerlerde yaygındır?

- A) Kıyı oklarının
- B) Peribacalarının
- C) Falezlerin
- D) Tombolaların
- E) Karstik mağaraların

6.

Aşağıdaki şekilde, Ekvator ile Kuzey Kutbu arasındaki kar yağışı ve kalıcı kar sınırı yükseltisinin değişimi gösterilmiştir.

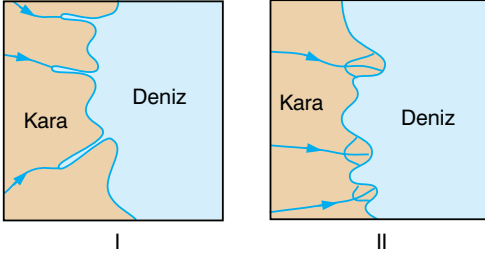
Buna göre aşağıdakilerden hangisi, şekildeki bilgilerden çıkarılacak bir sonuç değildir?

- A) Kar yağışı sınırının yükseltisi kalıcı kar sınırı yükseltisinden düşüktür.
- B) Ekvator üzerinde kar yağışları 2000 metre civarından başlar.
- C) Mont Blanc Dağı tamamen buzullarla kaplıdır.
- D) Kuzey Kutbu'ndan Ekvator'a doğru geldikçe kalıcı kar sınırı yükseltisi artar.
- E) 0° - 28° enlemleri arasında deniz seviyesinde kar yağışı görülmez.

DALGALAR VE AKINTILAR, KIYI TİPLERİ

1. Aşağıda, iki ayrı ülkenin kıyı kesimlerinin haritaları verilmiştir.

Haritalar incelendiğinde, bu kıyılarla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine varılamaz?

- A) II. ülkenin kıyısında akıntıların etkisi fazladır.
B) I. ülkenin kıyısında haliçler yaygındır.
C) II. ülkenin kıyısında delta ovaları yaygındır.
D) İki ülkenin de kıyı kesimlerinde girinti ve çıkıntılar bulunur.
E) I. ülkenin kıyısında gelgit genliği daha fazladır.

2. Kıyı tiplerinin oluşumunda, aşağıdakilerden hangisinin doğrudan etkisi yoktur?

- A) Akarsuların
B) Dalgaların
C) Rüzgârların
D) İç kuvvetlerin
E) Gelgit olayının

3. Göl, deniz ve okyanuslarda, yüzey sularının çeşitli etkenlere bağlı olarak yaptığı salınım hareketlerine dalgadır.

Buna göre;

- I. rüzgârlar,
II. akıntılar,
III. depremle,
IV. canlılar

etkenlerinden hangileri, deniz ve okyanuslarda büyük dalgalara neden olur?

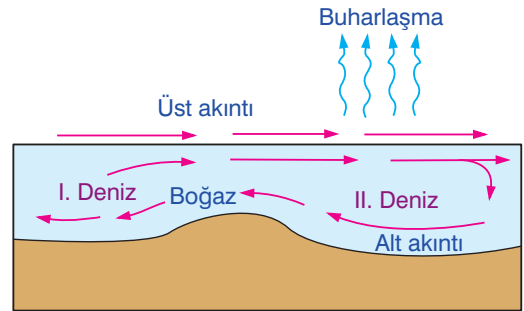
- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

4. I. Deniz ve okyanus yüzeylerinde meydana gelen salınımlara akıntı adı verilir.
II. Kıyıların şekillenmesinde rüzgârlar dolaylı yönden etkiye sahiptir.
III. Falez ve tombolo aynı kıyılarda görülen dalga aşınım şekilleridir.
IV. Dalgalar dik kıyıları sürekli aşındırarak kıyının kareye doğru ilerlemesine neden olur.

Yukarıdaki bilgiler doğru ve yanlış olarak, aşağıdakilerin hangisinde eşleştirilmiştir?

Doğru	Yanlış
A) I ve II	III ve IV
B) I ve III	II ve IV
C) I ve IV	II ve III
D) II ve IV	I ve III
E) III ve IV	I ve II

5. Aşağıdaki şekilde, iki deniz arasında yer alan boğazda akıntıların yönü gösterilmiştir.

Akıntıları etkileyen faktörler düşünüldüğünde, şekildeki yer için aşağıdaki yargılardan hangisi söylenebilir?

- A) II. denizden I. denize doğru üst akıntı olmaktadır.
B) I. denizdeki tuz oranı daha fazladır.
C) Her iki deniz suyu arasında yoğunluk farkı vardır.
D) II. denizdeki su kaybı daha azdır.
E) I. denizin beslenme kaynakları daha azdır.

TÜRKİYE'DE DIŞ KUVVETLER-I

1. Gediz Nehri, denize döküldüğü yerde geniş bir delta ovası oluşturmuştur.

Buna göre, Gediz Nehri'yle ilgili aşağıdaki yargıların hangisi kesin değildir?

- A) Taşıdığı alüvyon miktarı fazladır.
B) Denize döküldüğü yerde kuvvetli akıntılar yoktur.
C) Sularını topladığı bölgelerde aşındırma gücü fazladır.
D) Denge profiline yakındır.
E) Denize döküldüğü yerde derinlik fazla değildir.

2. Akarsularımızın yatak eğimlerinin azaldığı bölümlerinde, taşıdıkları malzemelerin birikmesi sonucu küçük adacıklar oluşur. Irmak adası olarak adlandırılan bu oluşumlar akarsuyun akımının azaldığı mevsimlerde büyürken, akımın yükseldiği mevsimlerde küçülür ya da kaybolur.

Buna göre yaz mevsiminde, aşağıdaki akarsularımızın hangisinde, ırmak adası oluşumlarının daha yaygın olması beklenir?

- A) Çoruh B) İyidere C) Filyos
D) Fırtına Deresi E) Susurluk

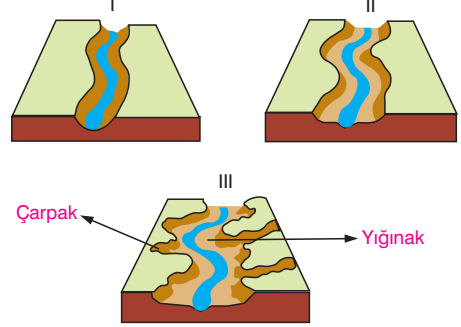
3. Aşağıdaki şemada, Türkiye'deki bir yer şeklinin dağılışı ve genel özellikleriyle ilgili bilgiler verilmiştir.

Yer şekli	Dağılışı	Özellikleri
?	Nevşehir çevresinde Ürgüp, Göreme, Uçhisar ve Zelve ile Aksaray yakınla- rındaki Selime Köyü	– Volkanik tüflerin aşın- masıyla oluşmuştur. – Tüflerin üzerinde di- rençli kayalar vardır. – Turistik açıdan büyük önem taşır.

Şemadaki soru işareti olan yere yazılması gereken yer şekli, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şelale B) Kanyon vadi C) Obruk
D) Peribacası E) Traverten

4. Aşağıda, akarsu vadilerinde oluşan ve Türkiye'de Batı Anadolu'da yaygın olan bir yer şeklinin oluşum süreci gösterilmiştir.

Bu yer şekli, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Menderes B) Çentik vadi
C) Kırgıbayır D) Peneplen
E) Denge profili

5. Aşağıdakilerden hangisi, Türkiye'de görülen akarsu biriktirme şekillerinden biri değildir?

- A) Ova B) Vadi C) Delta
D) Birikinti konisi E) Kum adası

6. "Aksaray'a 40 km uzaklıktadır. Hasan Dağı'ndan çıkan bazalt ve andezit yoğunluklu lavların soğumasıyla ortaya çıkan çatlaklar ve çökmeler bu vadiyi oluşturmuştur. Bu çatlaklardan yol bulan kanyonun bugünkü hâlini almasını Melendiz Çayı sağlamıştır. Vadinin yüksekliği yer yer 100 - 150 metredir. Vadi boyunca kayalara oyulmuş sayısız barınaklar, mezarlar ve kiliseler bulunmaktadır. Bazı barınaklar ve kiliseler yer altı şehirlerin olduğu gibi birbirine tünellerle bağlantılıdır."

Parçada sözü edilen vadi, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Geyve B) Kelkit C) Ihlara
D) Güver E) Göksu

TÜRKİYE'DE DIŞ KUVVETLER-II

1. Türkiye'deki buzul dönemi, Pleistosen'de Dünya'daki iklim değişmelerine bağlı olarak başlamıştır. Bu devirde, özellikle Türkiye'nin yüksek yerleri buzullaşma olaylarından etkilenmiştir. Bundan dolayı 2200 metreden daha yüksek olan dağlar buzullarla kaplanmıştır. Buna bağlı olarak bu dağlarda, buzul aşındırma ve biriktirme şekilleri oluşmuştur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi, bu dağların tümünde görülebilecek yüzey şekillerindendir?

- A) Peribacası B) Mantar kaya
C) Lapy ve dolin D) Sirk çukuru
E) Karstik mağara

2. "Türkiye kıyılarında yaygın olarak görülen şekillerin başında dalgaların aşındırma faaliyetleriyle oluşmuş (1) falezler gelir. Bu tür şekiller en yaygın olarak Doğu Karadeniz kıyılarında görülür. Alçak kıyılarda plajlar, (2) haliçler ve kıyı kordonları yaygındır. Kıyı oklarının koyların önünü kapatmasıyla oluşmuş (3) lagünlerin en güzel örnekleri İstanbul'da yer alır. Büyükçekmece, Küçükçekmece ve Terkos gölleri kıyı set gölleridir. Kıyı kordonlarının kıyıya yakın bir adayı karaya bağlamasıyla oluşmuş (4) tombolo oluşumlarına en güzel örnek Marmara Denizi'nin güneyindeki (5) Kapıdağ Yarımadası'dır."

Yukarıda numaralandırılarak altı çizilen kelimelerin hangisi, bu paragrafta olmamalıdır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

3. "Damlataş Mağarası'nın toplam uzunluğu 30 metre olup kuru, yatay mağara tipindedir. 200 metrekarelik bir alanı kaplamaktadır. Çok sayıda sarkıt ve dikitin eşsiz bir görüntü verdiği mağara 15 metre yüksekliktedir. Karbondioksit gazı, yüksek ölçüde nem, düşük ısı ve radyoaktif havasıyla astım hastaları için son derece yararlıdır."

Parçaya göre Damlataş Mağarası için, aşağıdaki yargılardan hangisine varılamaz?

- A) Volkanik kayalar yönünden zengindir.
B) Turizm potansiyeline sahiptir.
C) Sağlık turizmi için kullanılmaya elverişlidir.
D) Oluşumunda karstik süreçler etkili olmuştur.
E) İçinde karstik şekiller vardır.

4. Dalgalar hem kıyıya çarparak, hem de sürükledikleri kum, çakıl ve taşları kıyıya taşıyarak dik kıyıların alt kısımlarının aşındırılmasına neden olur. Bu dik kıyıların üst kısımlarının çökmesiyle falez denilen kıyı şekilleri meydana gelir. Dağların denize paralel uzandığı kıyılarda falez oluşumu daha kolaydır.

Buna göre, aşağıdaki illerden hangisinin kıyılarında, falez oluşumları daha yaygındır?

- A) Samsun B) Adana C) Antalya
D) Tekirdağ E) Çanakkale

5. Obruklar, yer altındaki mağara ve galeri tavanlarının çökmesiyle meydana gelen derin karst kuyularıdır.

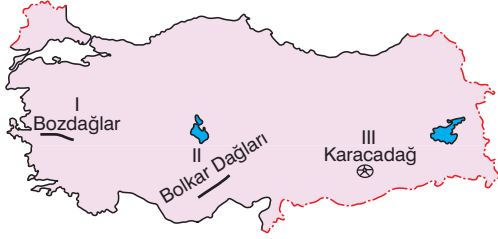
Türkiye'nin arazi yapısı düşünüldüğünde, aşağıdaki yörelerin hangisinde obrukların daha kolay oluşacağı söylenebilir?

- A) Akdeniz kıyı kesimleri
B) Trakya
C) Kıyı Ege
D) Bafra ve Çarşamba ovaları
E) Hakkâri çevresi

TÜRKİYE'NİN BAŞLICA YÜZEY ŞEKİLLERİ

1.

Yukarıdaki haritada numaralandırılan dağların oluşumunda etkili olan faktörler, aşağıdakilerin hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

I	II	III
A) Volkanizma	Kıvrılma	Kırılma
B) Kırılma	Kıvrılma	Volkanizma
C) Kıvrılma	Volkanizma	Kırılma
D) Kırılma	Volkanizma	Kıvrılma
E) Kıvrılma	Kırılma	Volkanizma

2.

- I. Süphan
- II. Tendürek
- III. Erciyes

Yukarıdaki volkanik dağların hangileri, Doğu Anadolu'da yer alır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

3.

Karstik ovalar, kireç taşı ve alçı taşı gibi suda kolay çözünebilen kayaların bulunduğu sahalardaki karstik çukurluklarda oluşmuş ovalardır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi karstik ova olarak nitelendirilebilir?

- A) Gediz Ovası
- B) Erzincan Ovası
- C) Acıpayam Ovası
- D) Sakarya Ovası
- E) Ergene Ovası

4.

Türkiye'deki kıvrım dağlarının oluşumunda en büyük etken, Senozoik'te gerçekleşen Alp Orojenezi'dir. Küzeydeki Doğu Avrupa ile güneydeki Afrika ve Arabistan platformlarının birbirine yaklaşması, kıvrımlı dağların oluşumunu başlatmıştır.

Buna göre, aşağıdaki dağlardan hangisinin oluşumu Alp Orojenezi ile açıklanamaz?

- A) Doğu Karadeniz Dağları'nın
- B) Bolkar Dağları'nın
- C) Aydın Dağları'nın
- D) Erciyes Dağı'nın
- E) Köroğlu Dağları'nın

5.

Aşağıdaki şemada, Türkiye'deki üç farklı ovanın özellikleri verilmiştir.

I.

Marmara Bölgesi'nin doğusunda yer alan bir ovadır. Daha çok taban seviyesi ovası özelliğindedir. Ovadın geçen akarsuyun denize döküldüğü yerde küçük bir delta ovası bulunur.

II.

Kızılırmak'ın ağız kısmında oluşmuş delta ovasıdır. Önceleri bataklıklarla kaplı bu ova, bataklıkların kurutulmasıyla önemli bir tarım alanı hâline gelmiştir. Ayrıca delta üzerinde irili ufaklı birçok kıyı set gölü oluşmuştur.

III.

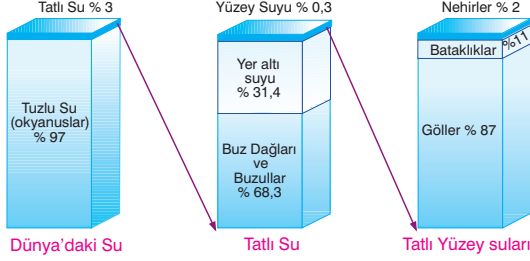
Aksu, Köprü ve Manavgat çaylarının getirdiği alüvyonların kıyıyı doldurmasıyla, meydana gelen bir ovadır. Genişliği genellikle 30 km'yi geçmeyen, ancak kıyı boyunca uzayan küçük ve parçalı ovaların birleşmesiyle oluşmuştur.

Bu ovalar, aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

I	II	III
A) Sakarya	Bafra	Antalya
B) Ergene	Çarşamba	Göksu
C) Bursa	Sakarya	Amik
D) Bakırçay	Amasya	Acıpayam
E) Gediz	Bafra	Çukurova

OKYANUSLAR VE DENİZLER

1. Aşağıdaki şekillerde, Dünya üzerindeki su dağılışı gösterilmiştir.

Şekillerdeki bilgilere göre, aşağıdaki yargıların hangisine varılamaz?

- A) Dünya'daki yer altı suları göllerdeki sulardan daha azdır.
- B) Tatlı yüzey sularının % 13'ünü nehirler ve bataklıklar oluşturur.
- C) Dünya'daki su varlığının büyük kısmı tuzlu sudur.
- D) Tatlı suların % 31,7'sini yüzey suları ile yer altı suları oluşturur.
- E) Tatlı su kaynaklarının % 50'den fazlası buzullardan oluşur.

2. Kıtalar arasındaki büyük çukurlarda kalan geniş ve derin su kütlelerine okyanus, okyanusların karalar arasına sokulmuş bölümlerine deniz denir.

Buna göre, okyanus ve denizlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Büyük Okyanus (Pasifik), yüz ölçümü en fazla olan okyanustur.
- B) Ekvator'dan kutuplara doğru deniz ve okyanusların tuzluluk oranı azalır.
- C) Deniz ve okyanuslardan tuz elde edilebilir.
- D) Dünya'daki su varlığının % 97'sini deniz ve okyanuslar oluşturur.
- E) Okyanus ve deniz tabanlarında yer kabuğu karalara göre daha kalındır.

3. I. Afrika
II. Kuzey Amerika
III. Asya
IV. Avustralya
V. Avrupa

Yukarıdaki kıtalardan hangilerinin, Akdeniz'de kıyıları yoktur?

- A) I ve III
B) II ve IV
C) III ve V
D) I, III ve V
E) II, III ve IV

4. Kıtaların kenarında bulunan ve okyanuslarla geniş alanlarda bağlanan denizlere kenar deniz, iç kısımlara sokulmuş ve karalar içerisinde kalmış denizlere iç deniz denir.

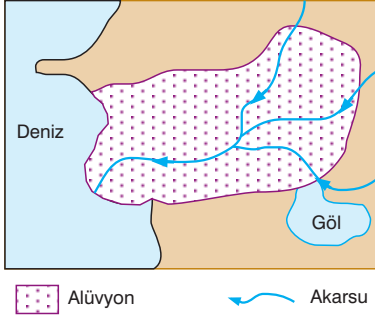

Buna göre, haritada yerleri gösterilen dört denizin özelliği, aşağıdakilerin hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

Kenar d.	İç deniz
A) Akdeniz, Japon D.	Karayip D., Baltık D.
B) Akdeniz, Baltık D.	Karayip D., Japon D.
C) Karayip D., Baltık D.	Akdeniz, Japon D.
D) Karayip D., Japon D.	Akdeniz, Baltık D.
E) Akdeniz, Karayip D.	Baltık D., Japon D.

GÖLLER

1. Aşağıdaki şekilde, alüvyal set gölünün oluşum yeri gösterilmiştir.

Buna göre, şekilde gösterilen göl ile ilgili, aşağıdakilerden hangisi **kesin olarak** söylenebilir?

- A) Derinliği çok fazladır.
- B) Oluşumunda akarsu biriktirmesi etkili olmuştur.
- C) Su seviyesi mevsimlere göre değişmez.
- D) Suları acı ve tuzludur.
- E) Göl çanağı, çözünebilen kayalardan oluşmaktadır.

2. Yer kabuğu hareketlerine bağlı olarak çukurlaşan alanlarda oluşan göllere tektonik göller denir. Dünya'nın en büyük gölleri genelde tektonik kökenli olmakla birlikte, ülkemizdeki göllerimizin önemli bölümü tektonik oluşumludur.

Buna göre;

- I. Viti (İzlanda),
- II. Baykal (Rusya),
- III. İznik (Türkiye),
- IV. Tortum (Türkiye)

göllerinden hangileri, bu tür göllere örnek verilebilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

3. Arnavutluk ve Makedonya arasındaki Ohri Gölü, karma yapılı göllere verilebilecek en güzel örneklerden biridir.

Yukarıdaki açıklamada, Ohri Gölü için kullanılan "karma yapılı" tanımlaması, aşağıdakilerden hangisini ifade etmektedir?

- A) Oluşumunda birden fazla faktörün etkili olduğunu
- B) Kapalı havzada yer aldığını
- C) Sularının kimyasal özelliğinin yıl içinde farklılaştığını
- D) Derinliğinin az olduğunu
- E) Su seviyesinin mevsimlere göre fazla değiştiğini

4. Tektonik hareketler sonucu oluşmuş Lût Gölü'nün suları çok tuzludur.

Bu durum üzerinde;

- I. bazı akarsuların göle dökülmesi,
- II. bölgedeki tarım faaliyetleri,
- III. gölün gideğenlerinin olmaması,
- IV. bölgedeki iklim özellikleri

özelliklerinden hangileri etkili olmuştur?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

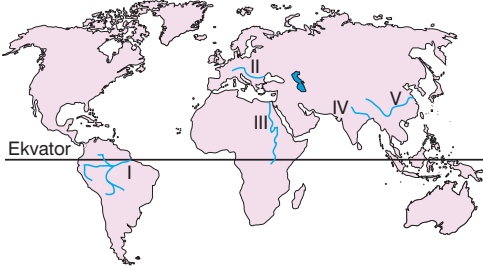
5. Akarsu vadilerinin ya da çeşitli çukurlukların önlerinin, setlerle kapanması sonucunda oluşan göllere set gölleri denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi, set göllerinin oluşumunda etkili olan faktörlerden biri değildir?

- A) Volkanik etkinlikler
- B) Toprak kayması ve göçme olayları
- C) Alüvyal birikmeler
- D) Karstik erimeler
- E) Dalga biriktirmesi

AKARSULAR

1. Güney Amerika'da yer alan Amazon Nehri, yeryüzünün en uzun nehirlerinden biridir. Büyük Okyanus'a 160 km mesafede, Peru'daki And Dağları'nın doruklarından doğarak doğuya doğru bir seyir izleyip Atlas Okyanusu'na dökülür.

Buna göre, haritada numaralandırılan akarsulardan hangisi, Amazon Nehri'dir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. I. Ganj
II. Mississippi
III. İndus
IV. Tuna

Yukarıdaki akarsulardan hangileri, Hint Okyanusu'na dökülür?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

3. Ekvatorial iklim bölgesinde yer alan Amazon ve Kongo akarsularının akımları güçlü ve rejimleri düzenlidir.

Aşağıdakilerden hangisi, bu durumun başlıca nedenidir?

- A) Yatak eğimlerinin değişkenlik göstermesi
B) Atlas Okyanusu'na dökülmeleri
C) Havzalarında ormanlık alanların bulunması
D) Ulaşım faaliyetlerinde yararlanılmaları
E) Havzalarının büyük bölümünün her mevsim bol yağış alması

4. Kongo Nehri, Orta Batı Afrika'nın en uzun nehridir. Chambeshi koluyla birlikte 4700 km uzunluk ile Afrika'nın Nil'den sonra en uzun ikinci nehridir. Dünya'nın en uzun 8. nehridir. Ekvator çizgisini iki kez kesen Kongo Nehri, Afrika Kıtası'nda debisi en yüksek nehirdir. Nehrin suları Atlas Okyanusu'na dökülür.

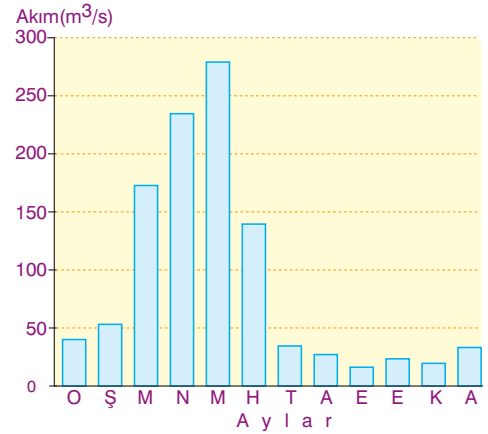
Buna göre, Kongo Nehri'yle ilgili;

- I. Açık havzalı bir akarsudur.
II. Havzasında tropikal iklim koşulları görülür.
III. Düzensiz rejimli bir akarsudur.
IV. Dünya'nın en yüksek debili akarsularındandır.
V. Afrika'daki Orange Nehri'nden daha uzundur.

yargılarından hangisine ulaşamaz?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Aşağıda, Kuzey Yarımküre'nin orta kuşak karasal iklim bölgesinde yer alan bir akarsuyun, aylara göre ortalama akım grafiği verilmiştir.

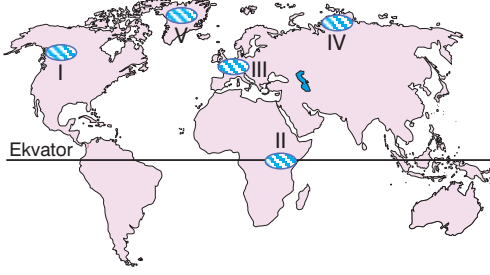

Grafiğe göre, bu akarsuyla ilgili olarak, aşağıdakilerden hangisi kesin söylenebilir?

- A) Denge profiline ulaşmıştır.
B) Açık denizlere ya da okyanuslara dökülmektedir.
C) Rejimi düzenlidir.
D) Beslenmesinde kar ve buz erimelerinin etkisi vardır.
E) Döküldüğü kıyıda delta oluşumu vardır.

ÜNİTE DEĞERLENDİRME TESTİ-2

1.

Haritada taranarak numaralandırılan bölgelerin hangisinde, buzul şekillerine daha yüksek kesimlerde rastlanır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2.

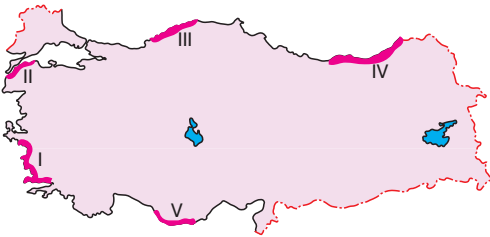
- I. Manş Denizi
II. Japon Denizi
III. Umman Denizi
IV. Sarıdeniz

Yukarıdaki denizlerden hangileri, Büyük Okyanus kıyısında yer alır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

3.

Kıta sahanlığının geniş olduğu kıyılarda, dalgaların taşıdığı kum ve çakılların kıyı boyunca depolanmasıyla kumsallar (plaj) oluşur.

Buna göre, haritada numaralandırılan kıyıların hangisinde, geniş kumsalların yaygın olduğu söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4.

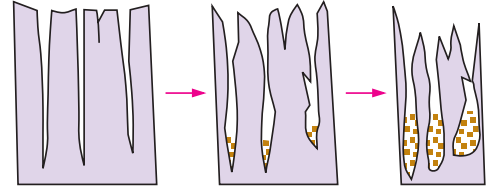
Güney Yarım Küre, akarsu ve göller yönünden Kuzey Yarım Küre'ye göre daha fakirdir.

Bu durum üzerinde, Güney Yarım Küre'nin aşağıdaki özelliklerinden hangisi en önemli etkindir?

- A) Karaların oranının daha az olması
B) Çöl bölgelerinin olması
C) Nüfus ve yerleşmelerin daha az olması
D) Buzul alanlarının bulunması
E) Adaların yaygın olması

5.

Aşağıda, yağmur ve eriyen kar sularının kireç taşlarını eritmesiyle oluşan lapyanın oluşum aşamaları gösterilmiştir.

Buna göre lapy ile ilgili olarak;

- I. bitki örtüsünün gür olması, oluşumunu hızlandırır,
II. karstik erime şeklidir,
III. oluşumunda sular ve kayaç yapısı etkili olmuştur,
IV. tarım faaliyetleri için elverişlidir.

özelliklerinden hangileri söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

6.

Aşağıdakilerden hangisi, dağların denize paralel olarak uzandığı kıyılarda görülen durumlardan biri değildir?

- A) Kıta sahanlığı (şelf alanı) dardır.
B) Denizelliğin etki alanı dardır.
C) Falezler yaygın olarak görülür.
D) Boyuna kıyılar hakimdir.
E) Kıyıların girinti ve çıkıntısı fazladır.

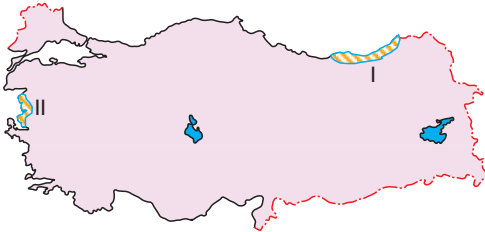
GENEL TEKRAR TESTİ-1

1. I. Karalardan dış güçler tarafından taşınan materyallerin, deniz ve okyanus tabanlarında birikmesi
II. Milyonlarca yıl süren biriktirme sonucunda, tortulanma çanaklarının giderek dolması ve biriken tortulların kalınlığının binlerce metreye ulaşması
III. Birbirine doğru hareket eden levhalar arasında kalan tortul tabakaların sıkışması
IV. Yanlardan sıkıştırılan tabakaların esnek bir yapıdaysa kıvrılması
V. Kıvrımların kubbe biçiminde yüksek kısımlarının antiklinalleri, çukur kısımlarının senklinalleri oluşturması

Yukarıda numaralandırılmış olarak verilen olayların, oluş sırasına göre sıralanışı aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) I, II, III, IV ve V
B) V, IV, III, II ve I
C) III, II, V, I ve IV
D) IV, V, II, III ve I
E) V, III, IV, II ve I

2. Aşağıdaki haritada, iki farklı yöre taranarak gösterilmiştir.

Haritada I numaralı yörede falez oluşumları yaygın iken, II numaralı yörede yaygın değildir.

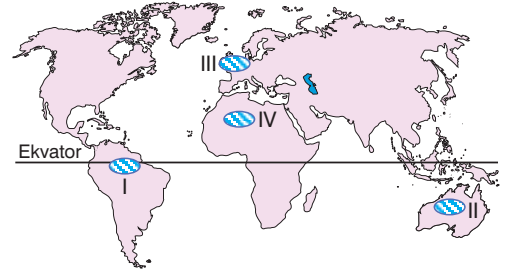
Bu durum, söz konusu yörelerin;

- I. kıta sahanlığı,
II. iklim koşulları,
III. gerisindeki dağların uzanış biçimi,
IV. bitki örtüsü

özelliklerinden hangileri bakımından farklı olabilir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

3. Fiziksel (mekanik) ayrışma, yer kabuğunu oluşturan kayaların çeşitli nedenlerle daha küçük parçalara ayrılması ve ufalanması olayıdır. Fiziksel ayrışma; nem oranının az olduğu çöller, yüksek kesimler ve karasal iklim bölgelerinde daha şiddetli görülür.

Buna göre, haritada numaralandırılan taralı bölgelerin hangilerindeki kayalarda, fiziksel ayrışmanın daha şiddetli olması beklenir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

4. Farklı yapıdaki kayalardan oluşması nedeniyle, yer kabuğuna taş küre anlamında de denilmektedir.

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yere, aşağıdaki kavramlardan hangisi yazılmalıdır?

- A) Atmosfer
B) Barisfer
C) Litosfer
D) Hidrosfer
E) Biyosfer

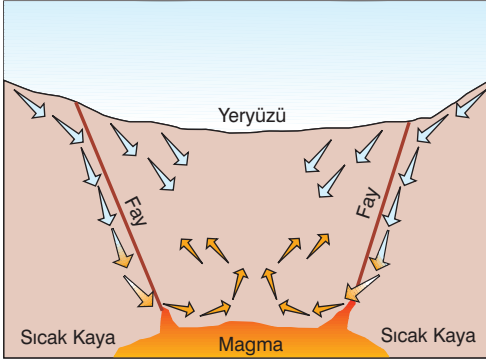
5. "Kuaterner'de, Türkiye'deki buzullaşma hareketleri, batıda 2200 - 2400 metrelerin üzerinde görülmüştür. Doğuya doğru gidildikçe? bağlı olarak daha yükseklerde örneğin, Doğu Anadolu'da 3000 - 3200 metrelerde etkili olmuştur."

Paragrafta soru işaretiyle gösterilen yere, aşağıdakilerden hangisi yazılmalıdır?

- A) Karasallığa
B) Toprak türlerine
C) Nem fazlalığına
D) Bitki azlığına
E) Baskın koşullarına

YER ALTI SULARI VE KAYNAKLAR, SU KAYNAKLARINDAN YARARLANMA

1. Aşağıdaki şekilde, fay kaynaklarının oluşum sistemi gösterilmiştir.

→ Soğuk su → Sıcak su

Şekle bakarak, fay kaynaklarıyla ilgili;

- sularının sıcaklığı atmosferik koşullardan etkilenmez,
- oluşumunda beşerî faktörlerin etkisi vardır,
- genellikle çözünabilen kayaların yaygın olduğu arazilerde rastlanır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

2. ● Volkanik alanlarda yer altındaki sıcak suyun belli aralıklarla, su veya buhar şeklinde fışkırmasıyla oluşan kaynaklardır.
- Suyun fışkırması aralığı birkaç dakika ile birkaç gün arasında değişmekle birlikte, su buhar sütununun çapı 3-4 metre yüksekliği ise 35 m'yi bulabilmektedir.
- ABD'de Yellowstone Milli Parkı, İzlanda, Japonya, Meksika ve Yeni Zelanda'da yaygındır.

Yukarıdaki özellikler, aşağıdaki kaynaklardan hangisine aittir?

- A) Vadi kaynağı B) Fay kaynağı
C) Karstik kaynak D) Gayzer (Kaynaç)
E) Artezyen kaynağı

3. I. Isınma
II. Balıkçılık
III. Sağlık turizmi
IV. Rafting

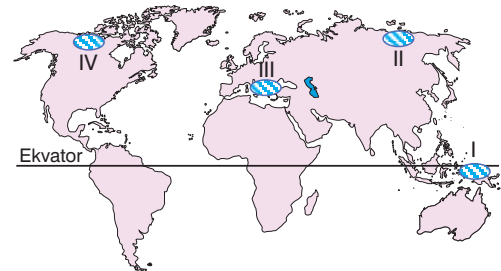
Jeotermal kaynaklardan, yukarıdaki alanların hangilerinde yararlanılır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

4. Karstik kaynakların sularının genellikle kireçli olmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Su sıcaklığının yıl içinde değişmesi
B) Akımlarının güçlü olması
C) Arazinin yüksek ve eğimli olması
D) Bitki örtüsünün zayıf olması
E) Arazinin kalkerli kayalardan oluşması

5. Yüzey sularının yer altına sızıp, magmaya yakın bölgelerde ısınarak yeryüzüne çıkmasıyla oluşan sıcak su kaynaklarına jeotermal kaynaklar denir. Yeryüzünde fay hatlarının ve aktif volkanik alanların yaygın olduğu bölgelerde bu kaynaklar fazladır.

Buna göre, haritada numaralandırılan taralı bölgelerin hangileri, jeotermal kaynaklar bakımından zengindir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

TÜRKİYE'DE SULAR VE SULARDAN YARARLANMA

1. I. Akarsuların taşıdığı alüvyonların, deniz içinde birikerek zamanla denize doğru ilerlemesi
II. Dalga ve akıntıların taşıdığı materyallerin, kıyıdaki koyların önünü kapatması ve koyun denizle bağlantısının kesilmesi
III. Çözünabilen kayaçların bulunduğu arazide büyük yer altı boşlukları oluşması ve zamanla bu boşlukların tavan kısımlarının çökmesi
IV. Dalga ve akıntıların kıyıya çarparak zamanla kıyıda dik kesimlerin oluşması
V. Kıyı önündeki adanın, dalga ve akıntıların getirdiği materyallerle karaya bağlanması

Yukarıdakilerin hangisi, Büyükçekmece, Küçükçekmece ve Terkos (Durusu) göllerinin oluşum sürecini anlatmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. "Türkiye, sıcak su kaynakları bakımından zengindir." diyen bir araştırmacı, aşağıdakilerin hangisine dayanarak bu yargıya ulaşmış olabilir?

- A) Çok sayıda göl olduğuna
B) Üç tarafının denizlerle çevrili olduğuna
C) Yer şekillerinin çeşitli olduğuna
D) Aktif deprem kuşakları üzerinde yer aldığına
E) Kapalı havzaların yer aldığına

3. Türkiye'nin en uzun akarsuyu olan Kızılırmak Nehri'nden;

- I. turizm,
II. ulaşım,
III. tarım alanlarının sulanması,
IV. elektrik üretimi

niceliklerinin hangilerinde daha fazla yararlanılır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

4. Göl sularının kapladığı alan yıl içinde değişiklik gösterir. Bunda göl çanağının derinliği, buharlaşma oranı, gölü besleyen akarsuların taşıdığı su miktarı ve göl sularının kullanılma durumu etkilidir.

Buna göre, aşağıdaki göllerin hangisindeki suların kapladığı alanın, yaz ve kış mevsimleri arasında daha az değişiklik gösterdiği söylenebilir?

- A) Tuz B) Terkos C) Nemrut
D) Büyükçekmece E) Sapanca

5. I. Dünya'nın en büyük iç denizidir.
II. Türkiye'de avlanan deniz balıklarının % 80'i bu denizden elde edilir.
III. Tamamı sınırlarımız içindedir

Yukarıdaki özelliklerin ait olduğu denizlerimiz, aşağıdakilerin hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

I	II	III
A) Akdeniz	Karadeniz	Marmara D.
B) Karadeniz	Ege Denizi	Marmara D.
C) Ege Denizi	Karadeniz	Akdeniz
D) Karadeniz	Akdeniz	Marmara D.
E) Akdeniz	Marmara D.	Karadeniz

6. Türkiye'deki akarsuların bir bölümü, kaynağını ülke sınırlarından alıp, başka ülke sınırları içinde denize dökülür.

Aşağıdakilerin hangisinde, verilen akarsularımızın tamamı böyle bir özellik gösterir?

- A) Meriç, Asi, Fırat, Dicle, Çoruh
B) Dicle, Meriç, Seyhan, Kızılırmak, Kura
C) Fırat, Dicle, Çoruh, Aras, Kura
D) Yeşilirmak, Gediz, Fırat, Meriç, Dicle
E) Ergene, Çoruh, Asi, Kura, Fırat

TOPRAK OLUŞUMU VE TOPRAK TİPLERİ

1. I. Akarsuların taşıdığı farklı boyuttaki malzemeye bağlı olarak geçirgen özellikte toprakların oluşması
II. Kıyı yörelerindeki yağış artışına bağlı olarak topraktaki organik madde miktarının daha fazla olması
III. Orta enlemlerde yağışların yeterli ve sıcaklığın ılıman olduğu yerlerde, toprağın organik madde bakımından zengin olması
IV. Eğimli alanlarda yamaçlar boyunca ufalanmış malzemenin birikmesiyle taşlı toprakların oluşması

Yukarıdakilerden hangileri, toprak oluşumunda iklimin etkisini göstermektedir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

2. Azonal topraklar, bazı dış kuvvetler tarafından aşındırılıp taşınan malzemelerin biriktirilmesiyle oluşan topraklardır. Bu topraklarda toprak katları (horizonları) bulunmaz.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi, azonal topraklardan biri değildir?

- A) Alüvyaller B) Çernozyomlar
C) Regosoller D) Lösler
E) Kolüvyal topraklar

3. Tundra toprakları, kışın donmuş halde, yazın çözülerek bataklık halinde olan tarıma elverişsiz topraklardır.

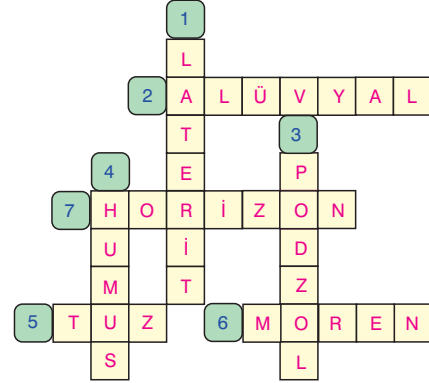
Buna göre;

- I. Yunanistan,
II. Norveç,
III. Avustralya,
IV. Grönland

Ülkelerinin hangilerinde, bu tür toprakların yaygın olması beklenir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

4. Topraklar konusunu işleyen öğretmen, aşağıdaki bulmacayı Aygül'den doldurmasını istemiş ve Aygül'de bulmacanın tümünü doğru cevaplayarak doldurmuştur.

Buna göre, Aygül bulmacada;

- I. Toprak katlarının diğer adı
II. Buzulların aşındırdığı materyalleri biriktirmesiyle oluşan toprak türü
III. Soğuk ve nemli iklim bölgelerinin kül renkli toprağı
IV. Toprağın verimi artıran organik madde
V. Delta ovalarında yaygın olan bir toprak türü
VI. Akdeniz iklim bölgelerinde kalkerli arazilerde oluşan kırmızı renkli topraklar
VII. Orta kuşağın yarı nemli step bölgelerinde oluşan ve verimli olan bir toprak türü

sorularından hangileriyle karşılaşmamıştır?

- A) I ve II B) II ve IV C) III ve VII
D) IV ve V E) VI ve VII

5. Humus, bitki artıklarının toprağa karışmasıyla oluşan bir maddedir.

Buna göre, aşağıdaki iklim tiplerinden hangisinin etkili olduğu bir bölgede, topraktaki humus oranı en azdır?

- A) Çöl B) Ilıman okyanus
C) Yazı yağışlı tropikal D) Muson
E) Orta kuşak karasal

TÜRKİYE'DE TOPRAKLAR VE TOPRAKLARDAN YARARLANMA

1. "Organik madde bakımından zengin olan bu topraklar orman örtüsü altında oluşurlar. Koyu renklidirler. Yıkınmanın fazla olduğu yörelerde asitli ve kireçsiz orman toprakları oluşur. Bu tür topraklar, Kuzey Anadolu Dağları'nın denize bakan kuzey yamaçlarında yaygındır. Fazla yıkanmış bu topraklar asitli olduğu için çay ve kivi tarımına elverişlidir. Bu tür topraklara ayrıca Yıldız Dağları'nda ve Anadolu'nun iç kısımlarındaki 1000 - 1200 metreden daha yüksek alanlarda rastlanmaktadır."

Parçada özellikleri verilen toprak türü aşağıdaki-lerden hangisidir?

- A) Terra - Rossa B) Laterit
C) Kahverengi orman D) Çernozyom
E) Kestane renkli bozkır

2. I. Seramik
II. Tuğla ve kiremit
III. Porselen

Türkiye'de, yukarıdakilerden hangilerinin üretiminde, toprak ham madde olarak kullanılır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I, II ve III

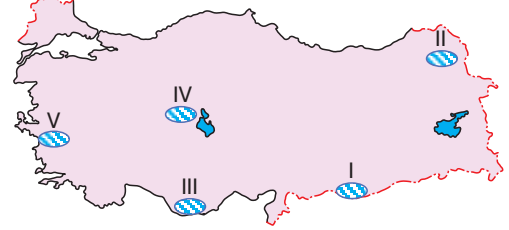
3. Toprakları oluşturan etkenler düşünüldüğünde, Türkiye'de;

- I. tundra,
II. kestane renkli step (bozkır),
III. podzol,
IV. alüvyal

toprak türlerinden hangilerinin yaygın olduğu söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

4. Çernozyom topraklar, yaz yağışlarıyla oluşan gür otlakların altında oluşmuşlardır. Humus bakımından zengindirler. Organik maddelerin fazla olması, toprağın renginin koyulaşmasına neden olmuştur.

Buna göre, haritada taranarak numaralandırılan yörelerin hangisinde, çernozyom toprakların yaygın olduğu söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. I. Hayvancılık
II. Tarım
III. Ormancılık
IV. Madencilik

Türkiye'de topraklardan, yukarıdaki alanların hangilerinde daha çok yararlanılmaktadır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

6. Türkiye'deki toprak tiplerinin dağılışını gösteren bir haritada incelendiğinde, aşağıdaki bilgilerden hangisi elde edilemez?

- A) Toprakların tamamı, iklim özelliklerinin etkisiyle oluşmuş zonal (yerli) topraklardır.
B) Delta ovalarında alüvyal topraklar bulunur.
C) Akdeniz ikliminin etkili olduğu alanlarda, kalkerli araziler üzerinde terra rossa toprakları görülür.
D) Toprak türü ve çeşitliliği fazladır.
E) Kestane ve kahverengi step (bozkır) toprakları genellikle iç bölgelerde bulunur.

DÜNYA'DA BİTKİLERİN DAĞILIŞI VE BİTKİ FORMASYONLARI

1. Psödomaki (yalancı maki), orta kuşağın nemli iklim bölgelerinde yaprak döken ormanların tahrip edilmesi sonucu ortaya çıkan ve genellikle kışın yapraklarını döken çalılara denir.

Buna göre;

- I. adaçayı,
- II. fındık,
- III. kızılçam,
- IV. böğürtlen

bitki türlerinden hangileri, psödomaki olarak nitelenebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

2. X bölgesinin doğal bitki örtüsü tundra, Y bölgesinin doğal bitki örtüsü iğne yapraklı ormandır.

Bu durum X ve Y bölgelerinin, aşağıdakilerin hangisi bakımından farklı olmasına bağlanabilir?

- A) Yapılan hayvancılık türü
- B) İklim tipi
- C) Düzlük alanların miktarı
- D) Toprak türü
- E) Uygulanan tarım yöntemleri

3. ● Güney Amerika'daki And Dağları ve Asya'daki Himalayalar gibi yüksek sahalarda görülen, yaz boyunca yeşil kalan ot toplulukları
● Orta Avrupa'daki Alp Dağları'nda görülen, yaz boyunca yeşil kalan ot toplulukları

Ot formasyonunda yer alan bu bitkiler, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Savan B) Tundra C) Garig
D) Step (bozkır) E) Alpin çayır

4. I. İğne yapraklı ağaç ormanı
II. Dağ çayırı
III. Geniş yapraklı ağaç ormanı
IV. Karışık ağaçlardan oluşan orman

Yukarıda belirtilen bitki topluluklarının, deniz seviyesinden itibaren yükseltiye göre dağılışı, aşağıdakilerin hangisinde doğru sıralanmıştır?

- A) I, II, III ve IV B) II, III, IV ve I
C) III, IV, I ve II D) III, IV, II ve I
E) IV, III, II ve I

5. Sıcaklık ve yağış, ormanların gelişmesini sınırlandıran en önemli iklim elemanlarıdır. Ormanın üst sınırını düşük sıcaklık belirler. Bu sınır, ormanların ortadan kalktığı ve ağaçların çok seyrekleştiği yerlerdir.

Buna göre, aşağıdaki ülkelerin hangisinde, orman üst sınırının daha düşük olduğu söylenebilir?

- A) Norveç B) Almanya C) Avustralya
D) Türkiye E) Brezilya

6. Bir ülkenin, K ve L bölgelerindeki ormanların bir bölümü yangın nedeniyle tahrip olmuştur. Tahrip olan alanlar kendi hâline bırakıldığında, K bölgesindeki orman bir süre sonra kendini yenilemiş, L bölgesindeki ise yenileyememiş ve ağaçlandırma yapılması gerekmiştir.

Buna göre, K ve L bölgeleri için;

- I. K bölgesi daha sıcaktır.
- II. Her iki bölgenin de enlemleri farklıdır.
- III. K bölgesi daha nemli ve yağışlıdır.
- IV. L bölgesi Ekvator'a daha yakındır.
- V. L bölgesinin yüz ölçümü daha fazladır.

yargılarından hangisine kesin varılabilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

TÜRKİYE'DE BİTKİLER VE BİTKİLERDEN YARARLANMA

1. Sarıçam, Güneş ışığını fazla sevmez. Yılın büyük bir bölümünde yağışlı olan, çok nemli ortamları tercih eden bir ağaçtır. Kızılçam, yazların kurak, kışların ılık geçtiği az nemli yerlerde yetişmektedir. Meşe ise, her türlü iklim koşullarında yetişmekle birlikte, karasal iklimlerde daha geniş yayılma alanı bulur.

Buna göre sarıçam, kızılçam ve meşe ormanlarının yaygın olabileceği iller, aşağıdakilerin hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

Sarıçam	Kızılçam	Meşe
A) Artvin	Antalya	Ankara
B) Samsun	Sinop	İzmir
C) Osmaniye	Trabzon	Erzincan
D) Mersin	Bartın	Kocaeli
E) Rize	Zonguldak	Şanlıurfa

2. Coğrafya öğretmeni, Türkiye'deki bitki türlerinin özelliklerinden söz ederken aşağıdaki bitki örneklerini vermiştir.

"Göller Yöresi'ndeki kasnak meşesi, Köyceğiz Gölü çevresindeki günlük, Yozgat ve Kastamonu çevresindeki İspir meşesi, Teke ve Datça Yarımadılarındaki Datça hurması, Yenice (Zonguldak) çevresindeki Istranca meşesi ve Kazdağı köknarı bu bitki türlerine örnekler."

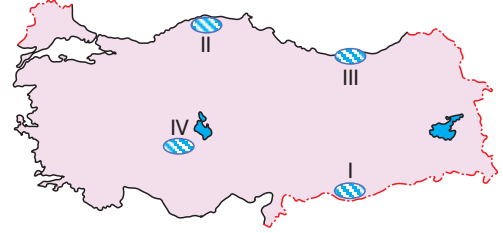
Buna göre coğrafya öğretmeni, hangi özelliği taşıyan bitkilere örnek vermiştir?

- A) Türkiye'de, ormanların tahribi sonucu ortaya çıkan yeni bitki türlerine
B) Türkiye'de yaz kuraklığına ihtiyaç duyan bitkilere
C) Türkiye'de, geçmiş jeolojik dönemlerde ortaya çıkmış olup, hâlen varlığını sürdüren bitkilere
D) Türkiye'deki çalı formasyonu içinde yer alan bazı bitkilere
E) Türkiye'de, bulunduğu alanın dışında doğal olarak yetişemeyen bitkilere

3. Maki, garig ve psödomaki bitki örtüsüne ait ortak özellikler arasında, aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) Türkiye'nin kıyı bölgelerinde görülen bitki topluluklarıdır.
B) Büyük bir kısmı başka bitki türlerinin tahrip edilmesiyle ortaya çıkmıştır.
C) Yıl boyunca yeşil kalan bitki topluluklarıdır.
D) Yağışların ağaç yetişmesine yetmeyecek kadar az olduğu yerlerde yetişen bitki topluluklarıdır.
E) Çalı formasyonu içinde yer alan küçük ağaççıklardır.

4.

Yukarıdaki haritada numaralandırılan taralı yörelerin hangilerinin doğal bitki örtüsü içinde ormanlar geniş yer tutar?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

5. Çok uzun yıllardır süregelen tahribat sonucunda Anadolu'nun bazı bölgelerindeki karaçam, meşe ve ardıç ormanları ot formasyonuna dönüşmüştür. Antropojen bozkırlara, yer yer ağaç kümelerine rastlanması nedeniyle ağaçlı bozkır da denmektedir.

Buna göre, aşağıdaki bölgelerimizin hangisinde bu tür bitki örtüsü yaygındır?

- A) Doğu Karadeniz kıyıları
B) Orta Anadolu
C) Taşeli Yarımadası kıyıları
D) Güneybatı Ege kıyıları
E) Batı Karadeniz kıyıları

NÜFUSUN ÖZELLİKLERİ VE TARİHSEL DEĞİŞİMİ

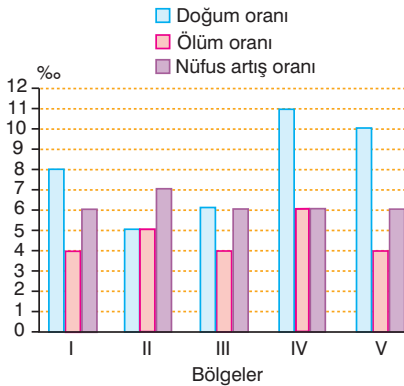
1. "Nüfus bilimcilerin hazırladığı demografik süreç modelinde, Sanayi Dönemi'nin aşılmasına denk gelen dönem dördüncü aşama olarak nitelendirilmektedir. Bu dönemde toplumsal ve ekonomik gelişmenin seyrine bağlı olarak, yeni bir yaşam tarzı ağırlık kazanmıştır. Eğitim düzeyi ve kadının iş yaşamındaki rolü artmıştır."

Yukarıdaki metnin, aşağıdakilerin hangisiyle sürdürülmesi daha uygundur?

- A) Bu durum, doğum oranlarının düşmesine neden olmuştur.
- B) Kadının çalışma hayatına daha çok katılması, kadın başına düşen bebek sayısının artmasına neden olmuştur.
- C) Buna bağlı olarak nüfus artış hızı önceki dönemlere göre yükselmiştir.
- D) Bu durum, nüfus hareketlerinin kentlerden kırsal kesime doğru yön değiştirmesine neden olmuştur.
- E) Bu dönemden sonra ortalama yaşam süresi kısalmaya başlamıştır.

2. Bir bölgede, doğum oranının ölüm oranından fazla olmasıyla gerçekleşen nüfus artışına "doğal nüfus artışı" denir.

Aşağıdaki grafikte, beş ayrı bölgede doğum, ölüm ve nüfus artış oranları verilmiştir.

Buna göre, hangi bölgedeki nüfus artışı, yalnızca doğal nüfus artışı şeklinde gerçekleşmiştir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

3. **Aşağıdakilerden hangisi, sanayi bakımından gelişmiş ülkelerin nüfus özelliklerinden biri değildir?**

- A) Doğum oranının düşük olması
- B) 64 yaş üzerindeki nüfus oranının, geri kalmış ülkelerinkinden fazla olması
- C) Ortalama yaşam süresinin kısa olması
- D) Şehir nüfusunun kırsal nüfustan fazla olması
- E) Göç almaları

4. Nüfus artışı nereye kadar sürecek; Dünya nüfusu sürekli artacak mı, yoksa bu artış bir gün duracak mı, hatta durduktan bir süre sonra azalmaya başlayacak mı? Bu konuda birçok ülkede çalışmalar yapılıyor. Soruna yönelik tüm çalışmaların uzlaştığı nokta, nüfus artışının 50 ile 100 yıl kadar daha süreceği, sonra duracağı yolundadır.

Buna göre, yapılan araştırmalarda belli bir süre sonra nüfus artışının duracağı yönünde görüşlerin ağırlık kazanmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kadın nüfusun erkek nüfustan fazla olması
- B) Nüfus artış hızının sürekli düşmesi
- C) Yerleşim alanlarının sürekli genişlemesi
- D) Bebek ölümlerinin azalması
- E) Ortalama yaşam süresinin uzaması

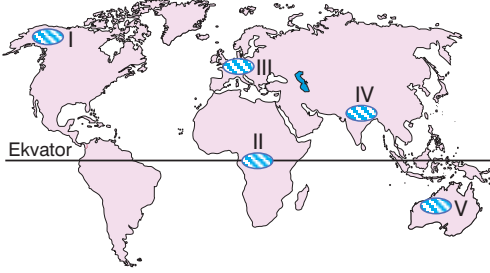
5. Rusya'da nüfusun ikiye katlanma süresi Pakistan'a göre daha uzundur.

Bu durum, Rusya'nın aşağıdaki hangi özelliğiyle ilgilidir?

- A) Nüfus dağılımının düzensiz olmasıyla
- B) Nüfus yoğunluğunun az olmasıyla
- C) Soğuk iklim koşullarının görülmesiyle
- D) Nüfus artış hızının düşük olmasıyla
- E) Yüz ölçümünün geniş olmasıyla

NÜFUSUN DAĞILIŞI VE NÜFUS PİRAMİTLERİ

1. Aşağıdaki haritada, numaralarla gösterilmiş beş bölge ve bu bölgelerden dördüne ait nüfus özellikleri verilmiştir.

- Ortalama yükseltinin az olması, ılıman iklim koşullarının görülmesi, toprakların tarıma uygun olması ve sanayinin gelişmiş olması nedeniyle nüfus yoğunluğu fazladır.
- İklim koşullarının elverişli olması ve verimli tarım alanlarının bulunmasından dolayı yoğun nüfuslu bölgelerdendir.
- Yıllık yağışın ve su kaynaklarının az, sıcaklık farklarının fazla, verimli tarım alanlarının yok deneyecek kadar az olması nedeniyle nüfuslanma azdır.
- Sıcaklık ve nemin yıl boyunca yüksek olması, gür ormanların bulunması bölgede nüfus ve yerleşmeyi olumsuz etkimiştir.

Buna göre yukarıda, kaç numarayla gösterilen bölgenin nüfus özelliği verilmemiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

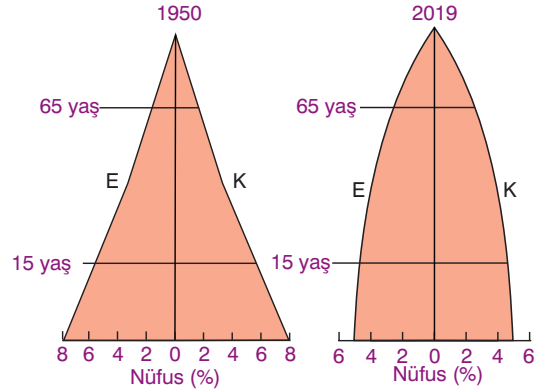
2. Aşağıdakilerden hangisi, yeryüzünde nüfusun coğrafi dağılışı üzerinde iklim koşullarının etkisine örnek olarak gösterilemez?

- A) Büyük Sahra'da nüfus yoğunluğunun çok düşük olması
B) Grönland Adası'nın yeryüzünün en seyrek nüfuslu bölgelerinden biri olması
C) Kanada'da nüfusun büyük bölümünün ülkenin güneyinde toplanması
D) Batı Avrupa'nın nüfus yoğunluğunun Güney Avrupa'dan yüksek olması
E) Amazon Havzası'nda yerleşmelerin yüksek yerlerde kurulu olması

3. Nüfus piramitleriyle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Nüfus piramitlerinden yararlanarak, ülkelerin gelişmişlik düzeyleri hakkında bilgi edinilebilir.
B) Ülkelerin nüfus yoğunlukları arttıkça nüfus piramitleri de genişlemektedir.
C) Bir ülkenin veya bir bölgenin nüfus piramitlerine bakılarak, o alandaki yaş grupları hakkında bilgi sahibi olunabilir.
D) Nüfus piramitlerinin sağ tarafı kadın nüfusu, sol tarafı erkek nüfusu göstermektedir.
E) Nüfus piramidinin taban kısmının dar olması doğumların azlığını, geniş olması ise doğumların fazla olduğunu gösterir.

4. Aşağıda, bir ülkenin 1950 ve 2019 yıllarına ait nüfus piramitleri verilmiştir.

Buna göre, bu ülkenin nüfus yapısında meydana gelen değişimle ilgili olarak;

- I. Yaşlı nüfus oranı artmıştır.
II. Ortalama yaşam süresi azalmıştır.
III. Doğum oranı artmıştır.
IV. Genç nüfus oranı azalmıştır.

yargılarından hangilerine varılamaz?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

ÜNİTE DEĞERLENDİRME TESTİ-3

1.

I) Türkiye'deki.....?.....göllerine örnekler

Tortum, Sera, Abant, Zinav ve Sülük gölleri ile Yedigöller

II) Türkiye'deki.....?.....göllerine örnekler

Marmara, Çamiçi(Bafa), Köyceğiz, Mogan ve Eymir gölleri ile Uzungöl

III) Türkiye'deki.....?.....göllerine örnekler

Büyükçekmece, Küçükçekmece, Durusu(Terkos) gölleri ile Çukurova Deltası'ndaki Akyatan Gölü ve Bafra Deltası'ndaki Balık Gölü

Yukarıdaki şemada numaralandırılan boşluklara yazılması gereken göl çeşitleri, aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak eşleştirilmiştir?

I	II	III
A) Alüvyal set	Heyelan set	Kıyı set
B) Kıyı set	Heyelan set	Alüvyal set
C) Alüvyal set	Kıyı set	Heyelan set
D) Kıyı set	Alüvyal set	Heyelan set
E) Heyelan set	Alüvyal set	Kıyı set

2. Nüfusun özellikleri dendiğinde, aşağıdaki niceliklerin hangisi akla gelmez?

- A) İş durumu
- B) Yaş gruplarına dağılış durumu
- C) Köy ve şehir durumu
- D) Konutların yapı malzemesi durumu
- E) Eğitim durumu

3. Bir ülkede 65 yaş ve üstü nüfusun toplam nüfus içindeki payının artması, aşağıdakilerden hangisinin göstergesidir?

- A) Ortalama yaşam süresinin uzadığının
- B) Kırsal nüfus oranının arttığının
- C) İlköğretimde okullaşma oranının arttığının
- D) Bebek ölümlerinin azaldığının
- E) Doğum oranlarının yükseldiğinin

4.

- Köyceğiz Gölü çevresindeki sığla ağacı
- Erzurum'daki (Karayazı) ters lale
- Rize'deki (Anzer Yaylası) Anzer çayı

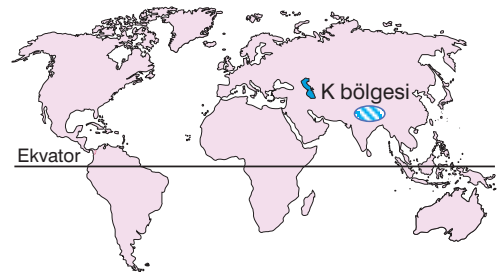
Yukarıdaki bitkilerin ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Geniş yapraklı ormanlar oluşturmaları
- B) Endemik türler olmaları
- C) Aynı iklim koşullarında görülmeleri
- D) Ağaç olmaları
- E) Maki bitki topluluğundan olmaları

5. Kıtalar nüfus miktarı göre fazladan aza doğru sıralansa, aşağıdakilerden hangisi ilk sırada yer alır?

- A) Avrupa
- B) Afrika
- C) Asya
- D) Kuzey Amerika
- E) Avustralya

6. Aşağıdaki haritada, Dünya'nın seyrek nüfuslu bölgelerinden biri koyu renkle gösterilmiştir.

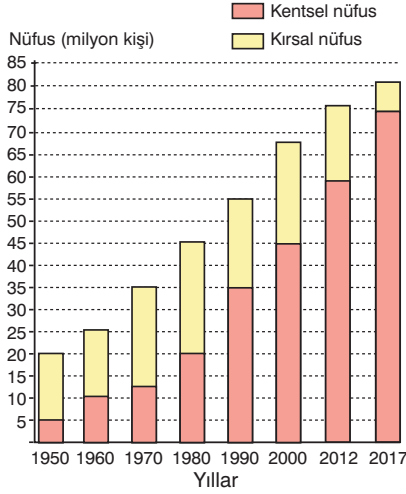
Buna göre aşağıdakilerin hangisinde, K bölgesinin seyrek nüfuslu olma nedeni verilmiştir?

- A) Dağlık, engebeli ve yüksek arazi koşullarının insan yaşamını zorlaştırması
- B) Yıl boyunca sıcaklığın yüksek ve nemin az olması
- C) Yağış ve sıcaklığın yıl boyunca fazla olması nedeniyle gür bitki örtüsünün oluşması
- D) Geniş bataklıkların insan yaşamını zorlaştırması
- E) Yüksek sıcaklık, kuraklık ve verimsiz toprak koşullarının görülmesi

TÜRKİYE'DE NÜFUS

1. Aşağıdaki grafikte, yıllara göre Türkiye'nin kentsel ve kırsal nüfusu gösterilmiştir.

Yalnızca grafikteki bilgiler incelendiğinde, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Türkiye nüfusu sürekli artmıştır.
- B) 1980 yılına kadar olan dönemde, kırsal nüfus kentsel nüfustan fazladır.
- C) Kırsal nüfus 2017 yılında en azdır.
- D) Son yıllarda kentsel nüfus azalmaktadır.
- E) 1980 yılında 1970 yılına göre, kırsal nüfus ile kentsel nüfus oranı birbirine daha yakındır.

2. Türkiye'deki nüfus dağılışıyla ilgili, aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Doğu Anadolu'nun büyük bölümü seyrek nüfuslanmıştır.
- B) Akdeniz kıyı kesiminde yer alan Adana ve Mersin'de, tarımsal olanaklar fazla olduğundan nüfus yoğundur.
- C) İstanbul ve Kocaeli kentlerinin fazla nüfuslanmasında, ulaşım ve sanayi etkili olmuştur.
- D) Karadeniz kıyı kesimi, iç kesimlere göre daha sık nüfuslanmıştır.
- E) İç Batı Anadolu'da yer alan iller, Kıyı Ege kesiminde yer alan illere göre daha sık nüfusludur.

3. Ülkemizin en seyrek nüfuslu yerleri arasında Taşeli Platosu, Menteşe Yöresi (Muğla) ve Hakkâri yer almaktadır.

Bu yerlerin coğrafi özellikleri dikkate alındığında, aşağıdakilerden hangisinin buralarda nüfusun seyrek olmasına neden olduğu söylenemez?

- A) Ulaşımın gelişmemiş olmasının
- B) Yıllık yağış miktarının fazla olmasının
- C) Sanayileşmenin yetersiz olmasının
- D) Yer şekillerinin engebeli olmasının
- E) Verimli tarım arazilerinin sınırlı olmasının

4. Sosyoekonomik yönden geri kalmış illerdeki kaba doğum hızı, gelişmiş illere göre daha yüksektir.

Buna göre, aşağıdaki illerin hangisinde, kaba doğum hızının daha fazla olduğu savunulabilir?

- A) Van
- B) Samsun
- C) Aydın
- D) Edirne
- E) Sakarya

5. Aşağıdaki şemada, Türkiye'de nüfusun dağılışını etkileyen faktörler gösterilmiştir.

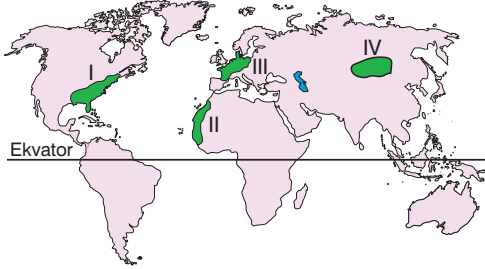

Bu faktörlerden doğal ve beşerî olanları, aşağıdakilerin hangisinde doğru sıralanmıştır?

Doğal	Beşerî
A) a, b, c, d, e	f, g, h, i, k
B) c, e, f, h, j	a, b, d, g, k
C) b, d, e, g, h	a, c, f, j, k
D) a, c, f, j, k	b, d, e, g, h
E) d, e, f, h, k	a, b, c, g, j

GÖÇLER

1. Dünya üzerindeki göç hareketleri içinde, daha iyi koşullarda yaşama ve iş bulma amacıyla yapılan göçler önemli bir yer tutmaktadır.

Buna göre, haritada numaralandırılan koyu renkli bölgelerden hangilerine, yukarıdaki nedene dayalı göçlerin daha fazla olduğu söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

2. Aşağıdakilerden hangisi, hızla göç alan bir yerleşim merkezinde görülebilecek mekânsal etkilerden biri değildir?

- A) Çevre kirliliğinin artması
B) Trafik sorunlarının ortaya çıkması
C) Mera hayvancılığının artması
D) Sanayi tesislerinin yerleşim merkezi içinde kalması
E) Gecekondu semtlerinin ortaya çıkması

3. İnsanların doğal, ekonomik, siyasi, sosyal ya da kişisel nedenlerle yaşadıkları yeri terk ederek, başka bir yere kalıcı şekilde yerleşmesine ya da geçici şekilde yer değiştirmesine göç denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi, göçlerin ekonomik nedenlerinden biridir?

- A) Şiddetli deprem sonucu yerleşmelerin zarar görmesi
B) İç savaş ya da karışıklıkların çıkması
C) Ülkeler arasında mübadele anlaşmalarının yapılması
D) Toprakların miras yoluyla bölünmesi
E) Eğitim ve sağlık olanaklarının yetersizliği

4. Türkiye, düzensiz göçmenler tarafından hedef ülke veya transit güzergâh olarak kullanılmaktadır. Orta Doğu, Kafkasya ve Balkanlar'da yıllardır süregelen çalkantılar Türkiye'ye kitlesel akınlara yol açmış, tarihsel bağları ve sorumluluk anlayışıyla ülkemiz zor durumda bulunan bu sığınmacılara kucak açmıştır. 1980'lerden sonra Türkiye sadece göç veren değil, göç alan bir ülke konumuna gelmiştir.

Buna göre, Türkiye'nin göç alan bir ülke olmasında;

- I. coğrafi konumu,
II. sosyoekonomik gelişmişlik düzeyi,
III. nüfus artış hızı,
IV. yüz ölçümü

özelliklerinden hangilerinin daha etkili olduğu söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

5. Aşağıda, 30 Ocak 1923'te Türkiye ve Yunanistan'ın Lozan'da imzaladığı "Türk - Yunan Nüfus Mübadelesi"ne ilişkin Sözleşme ve Protokolü'nün birinci maddesi verilmiştir.

"Türk topraklarında yerleşmiş bulunan Rum Ortodoks dininden Türk uyruklularla Yunan topraklarında yerleşmiş Müslüman dininden Yunan uyrukluların, 1 Mayıs 1923 tarihinden başlayarak, zorunlu mübadelesine girilecektir. Bu kimselerden hiçbirisi, Türk hükümetinin izni olmadıkça Türkiye'ye, Yunan hükümetinin izni olmadıkça Yunanistan'a dönüp orada yerleşemeyecektir."

Buna göre, Türk - Yunan Mübadelesi ile ilgili;

- I. Dış göçtür.
II. Zorunlu göçtür.
III. İki ülkenin nüfusunu etkilemiştir.
IV. Siyasi nedenlidir.
V. Kalış süresine göre geçicidir.

nitelemelerinden hangisi yapılamaz?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

EKONOMİK FAALİYET TÜRLERİ VE ÜLKELERİN GELİŞMİŞLİK DÜZEYLERİ

1. I. Çalışan nüfusun ekonomik faaliyet kollarına göre dağılımı, ülkenin ekonomik ve sosyal yönden gelişmişliği hakkında bilgi verir.
II. Geri kalmış ülkelerde çalışan nüfusun büyük kısmı birincil ekonomik faaliyetlerde yer alır.
III. Gelişmiş ülkelerde ikincil ekonomik faaliyetlerde çalışanların oranı, birincil ekonomik faaliyetlerden yüksektir.
IV. Bir ülkede sanayi faaliyetlerinin gelişmesiyle birlikte, ikincil ve üçüncül ekonomik faaliyetlerde çalışanların oranı da azalır.
V. Ülkeler geliştikçe, birincil ekonomik faaliyetlerde çalışanların oranı azalır.

Çalışan nüfusun ekonomik faaliyet kollarına dağılımıyla ilgili verilen, yukarıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Aşağıdaki ürünlerden hangisi, diğerlerinden **farklı** bir ekonomik faaliyet sonucunda üretilmiştir?

- A) Pamuk B) Elma C) Salça
D) Süt E) Bal

3. Birincil ekonomik faaliyetlerin özellikleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi **yanlıştır**?

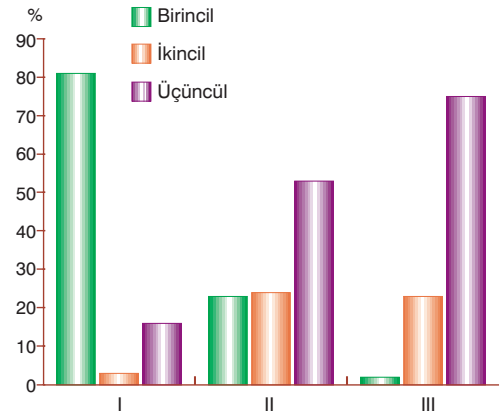
- A) Çalışanların geliri, diğer ekonomik faaliyet kollarına göre daha yüksektir.
B) Zirai faaliyetler, hayvancılık, balıkçılık, ormancılık ve madencilik bu ekonomik faaliyet kolunda yer alır.
C) Gelişmiş olan ülkelerde bu ekonomik faaliyet kolunda çalışanların oranı çok azdır.
D) Bu faaliyetlerden elde edilen ürünler genellikle sanayide ham madde olarak kullanılır.
E) Doğadan çıkarılan veya elde edilen ürünlerle ilgili ekonomik faaliyetlerdir.

4. I. Balıkçılık, madencilik, hayvancılık, çiftçilik ve balıkçılık üçüncül ekonomik faaliyetlerde yer alan başlıca geçim kaynaklarıdır.
II. Maddi üretim yapılmayan bu faaliyet kolu, hizmet sektörü olarak adlandırılır.
III. Ham ya da yarı işlenmiş hâlde fabrika ya da atölyelere getirilen maddeler mamül maddelere dönüştürülür.
IV. Çoğunlukla toplumların yaşam kalitesini yükseltmek, onların daha verimli çalışmalarını sağlamak gibi amaçlar doğrultusunda faaliyet gösterir.

Üçüncül ekonomik faaliyetlerle ilgili, yukarıdaki bilgilerden hangileri yanlıştır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

5. Aşağıdaki grafikte, üç farklı ülkede çalışan nüfusun, ekonomik faaliyet kollarına dağılımı gösterilmiştir.

Bu ülkeler, aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak sıralanmıştır?

I	II	III
A) İngiltere	İtalya	Kanada
B) Nijerya	Suriye	Mısır
C) Fransa	Norveç	İsviçre
D) Türkiye	Meksika	Almanya
E) Nepal	Brezilya	ABD

KARA YOLU, DEMİR YOLU VE HAVA YOLU

1. Ulaşımda yer şekillerinin rolü çok önemlidir. Kara yolu ve demir yolu ulaşımında sarp ve eğimli arazilerde, yol güzergâhının düz bir hale getirilmesi için yer yer köprüler ve tüneller yapılması veya bazı yerlerin dolurularak düzeltilmesi zorunluluğu vardır.

Bu durum, aşağıdakilerden hangisine yol açmaktadır?

- A) İş gücüne olan ihtiyacın azalmasına
- B) Doğal çevrenin korunmasına
- C) Yol yapım maliyetinin yükselmesine
- D) Yol yapım süresinin kısalmasına
- E) Teknolojik olanakların kullanılmamasına

2. Avrupa Kıtası'ndaki önemli hava alanlarının, kıtanın merkezi ve batı kesiminde yoğunlaşması, aşağıdakilerin hangisiyle daha çok ilgilidir?

- A) Maden yataklarıyla
- B) Nüfus dağılışıyla
- C) Limanların konumuyla
- D) Yüzey şekilleriyle
- E) Askerî tesislerin dağılışıyla

3. İlk demir yolu hattı, buhar gücüyle çalışan lokomotifler ve yük taşıma aracı olarak, 1830 yılında İngiltere'nin Liverpool ile Manchester şehirleri arasında kurulmuştur.

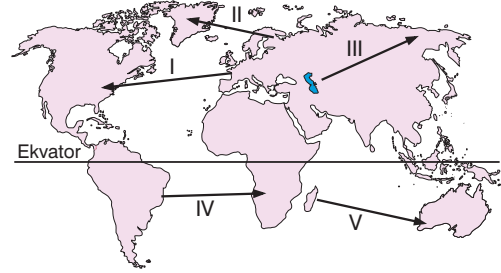
İlk demir yolunun bu şehirler arasında kurulmasında İngiltere'nin;

- I. ılıman okyanus iklimi özelliklerinin görülmesi,
- II. Sanayi İnkılabı'nın bu ülkede başlaması,
- III. çevresinin denizlerle çevrili olması,
- IV. zengin demir ve kömür yataklarına sahip olması

özelliklerinden hangileri daha etkili olmuştur?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

4. Dünya'da sanayinin ve nüfuslanmanın fazla olduğu bölgeler arasındaki hava yolu ulaşımı, diğer bölgelere göre daha yoğundur.

Buna göre, haritada numaralandırılan doğrultuların hangisinde, hava yolu ulaşımının daha yoğun olduğu söylenebilir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

5. Aşağıdaki yerlerin hangisinde, demir yolu ağının yoğun olduğu söylenemez?

- A) Avrupa'nın kuzeybatısı
- B) Hindistan
- C) ABD'nin kuzeybatısı
- D) Japonya
- E) Afrika'da Kongo Havzası

6. Demir yollarının gelişmesiyle önemini kaybeden kara yolları, 19. yüzyılın sonlarına doğru tekrar önem kazanmıştır.

Kara yollarının yeniden önem kazanmasında;

- I. motorlu araçların icadı,
- II. yol yapım tekniklerinin gelişmesi,
- III. iklim ve yer şekli özellikleri,
- IV. hava yolu ulaşımının başlaması

özelliklerinden hangileri daha etkili olmuştur?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

DENİZ YOLU

1. İki su kütlesini birleştirmek için insanlar tarafından açılan su yollarına kanal denir. Deniz yolu ulaşımında çok önemli kanallar, yolların kısalmasını sağlayarak ülkeler arası taşımacılığı da hızlandırmıştır.

Buna göre Korint, Kiel ve Süveyş kanallarının bulunduğu ülkeler, aşağıdakilerin hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

	Korint K.	Kiel K.	Süveyş K.
A)	Almanya	Yunanistan	Mısır
B)	Rusya F.	ABD	İsrail
C)	Yunanistan	Almanya	Mısır
D)	ABD	Rusya F.	İsrail
E)	Almanya	ABD	Mısır

2. Basra Körfezi kıyısındaki Abu Dabi Limanı'ndan aldığı bir yükü, en kısa yoldan Atlas Okyanusu kıyısındaki Lizbon Limanı'na götürmek isteyen bir gemi, aşağıdaki deniz yollarının hangisinden geçmez?

- A) Korint Kanalı
B) Hürmüz Boğazı
C) Cebelitarık Boğazı
D) Süveyş Kanalı
E) Babülmendep Boğazı

3. Bir kanal ya da boğazın işlek bir deniz yolu olmasında;

- I. çevresindeki yerleşim merkezlerinde soğuk iklim görülmesi,
II. çevresinde önemli ticaret merkezlerinin bulunması,
III. tropikal kuşakta yer alması

faktörlerinden hangileri etkilidir?

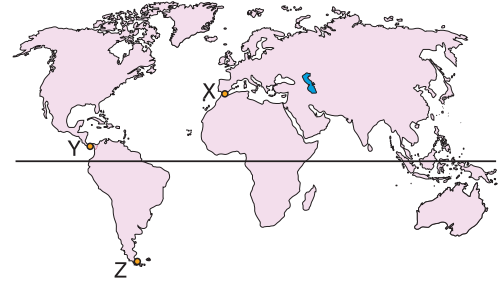
- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

4. "Akdeniz'in batı ucunu Atlantik Okyanusu ile birleştirir. Ulaşım yönünden oynadığı rol itibarıyla jeopolitik bakımdan önemli boğazlardan biridir. Önemi Süveyş Kanalı'nın açılması ile daha da artmıştır. Yaklaşık 60 km uzunluğunda olan boğaz, İber Yarımadası'nın güney kıyısı arasında uzanır. Boğaz'dan yılda 7000 - 7500 gemi geçer. Her iki kıyısı da İngilizler'in elindedir."

Paragrafta özellikleri verilen deniz yolu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Panama Kanalı
B) Babülmendep Boğazı
C) Malakka Boğazı
D) Cebelitarık Boğazı
E) Bering Boğazı

5. Aşağıdaki haritada K limanından hareket eden bir gemi, sırayla X, Y ve Z olarak gösterilen su yollarından geçmiştir.

Bu su yolları, aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak sıralanmıştır?

	X	Y	Z
A)	Panama	Cebelitarık	Macellan
B)	Cebelitarık	Panama	Macellan
C)	Cebelitarık	Macellan	Panama
D)	Macellan	Panama	Cebelitarık
E)	Panama	Macellan	Cebelitarık

AFETLERİN GENEL ÖZELLİKLERİ, DEPREMLER

1. Doğal afetler, can ve mal kayıplarına neden olan doğa olaylarıdır. Bu tür doğa olayları yeryüzünde her zaman olagelmıştır. Can ve mal kayıplarına yol açmayan doğal olaylar, doğal tehlike olarak bilinir.

Buna göre, doğal tehlikelerin afete dönüşmesinde, aşağıdakilerden hangisinin etkisi yoktur?

- A) Beşerî faaliyetlerin
- B) Çevreci doğa faaliyetlerinin
- C) Jeolojik yapının
- D) İklim özelliklerinin
- E) Yüzey şekillerinin

2. Aşağıdakilerden hangisi, deprem sırasında yapılması gereken davranışlardan biri değildir?

- A) Balkon ve pencerelerden atlanmamalıdır.
- B) Çevrede yardıma ihtiyacı olanlar yardım edilmelidir.
- C) Bina içinde güvenli yerlerde durulmalıdır.
- D) Elektrik sigortası ve gaz vanası kapatılmalıdır.
- E) Sarsıntı bitse de binadan çıkılmamalıdır.

3. Doğal afetler genellikle hızlı gelişen olaylar olmakla birlikte, yavaş gelişen bazı doğal olaylar da yol açtıkları zararlar nedeniyle doğal afet olarak nitelenebilmektedir.

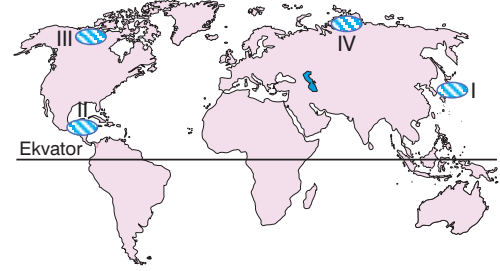
Buna göre;

- I. deprem,
- II. erozyon,
- III. kasırga,
- IV. kuraklık

olaylarından hangilerinin yavaş gelişen doğal afetler olduğu söylenbilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

4. Tektonik depremler, fay (kırık) hatları boyunca görülen yer kabuğu hareketleridir. Bu nedenle yeryüzünde görülen şiddetli depremler, genellikle levha sınırları olan büyük fay kuşaklarında olur.

Dünya'daki levha sınırları göz önüne alındığında, haritada numaralandırılan taralı bölgelerin hangilerinde, şiddetli depremlerin görülme olasılığının daha fazla olduğu söylenbilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

5. Türkiye'de deprem riskinin az olduğu bölgeler, büyük fay hatlarının uzağında kalan bölgelerdir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi, bu bölgelerden biridir?

- A) İzmit Körfezi
- B) Düzce Ovası
- C) Amik Ovası
- D) Taşeli Platosu
- E) Gediz Ovası

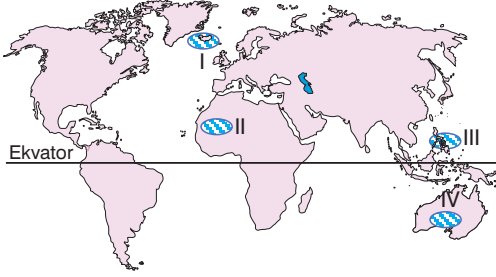
6. Uzaktan algılama yöntemi uydu, insansız hava araçları, uzaktan çekilen hava fotoğrafları ve uçaktan elde edilen görüntülerle bir yere ait çeşitli verilerin elde edilmesidir. Bu yöntem sayesinde özellikle klimatolojik - hidrolojik doğal afetlerin zaman içindeki gelişim evreleri ve etkileri ortaya konmaktadır.

Buna göre, aşağıdaki doğal afetlerden hangisinin zararlarının azaltılmasında, uzaktan algılama yönteminin kullanıldığı söylenemez?

- A) Hortum
- B) Kasırga
- C) Deprem
- D) Sel ve taşkın
- E) Aşırı sıcaklık

TSUNAMİ, VOLKANİK FAALİYETLER, KÜTLE HAREKETLERİ, EROZYON

1.

Yukarıdaki haritada numaralandırılan bölgelerin hangilerinde görülen doğal afetler arasında, volkanik püskürmeler yer almaz?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

2. Aşağıdakilerden hangisi, erozyona yol açan faktörlerden biri değildir?

- A) Yanlış arazi kullanımı
B) Bataklıkların kurutulması tarıma açılması
C) Doğal bitki örtüsünün tahrip edilmesi
D) Yüzey şekillerinin engebeli ve eğimli olması
E) Ani sağanak yağışların görülmesi

3. Denizlerde ve okyanuslarda meydana gelen şiddetli depremler, volkanik patlamalar ya da heyelanlara bağları oluşan dev dalgalara tsunami denir.

Buna göre;

- I. Hint Okyanusu,
II. Büyük Okyanus,
III. Karadeniz,
IV. Hazar Denizi

bölgelerinin hangilerinin kıyılarındaki ülkelerde, tsunami riskinin daha fazla olduğu söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

4. Türkiye, sahip olduğu coğrafi özellikler nedeniyle bazı doğal afetlerin görüldüğü bölgelerden biridir.

Buna göre Türkiye'de;

- I. erozyon,
II. heyelan,
III. tsunami,
IV. volkanik patlama

doğal afetlerinden hangilerinin görüldüğü söylenemez?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

5. Türkiye'de heyelan olayları;

- I. aralık,
II. nisan,
III. ağustos,
IV. mayıs

ayların hangilerinde artış gösterir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

6. Kütle hareketleri, çeşitli doğal etkenler ve insan faaliyetlerine bağlı olarak yamaç dengesinin bozulması sonucu oluşur.

Buna göre;

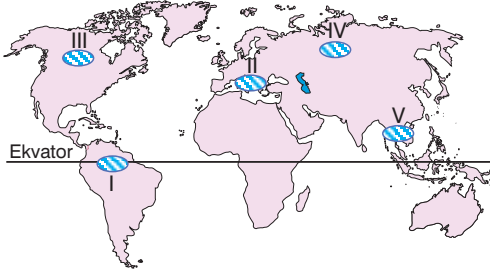
- I. heyelan,
II. toprak kayması,
III. deprem,
IV. volkanik patlama

doğal afetlerinden hangileri, kütle hareketleri içinde yer alır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

ŞİDDETLİ RÜZGÂRLAR, ÇİĞ, ORMAN YANGINLARI, KURAKLIK, SEL VE TAŞKINLAR

1. Yaz mevsiminin sıcak ve kurak geçtiği bölgelerdeki ormanlık alanlarda, bu mevsimdeki yangın riski yüksektir.

Buna göre, coğrafi koşulları göz önüne alındığında, haritada numaralandırılan yörelerin hangisinde, yaz mevsimindeki orman yangını riskinin **daha fazla** olduğu söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Bir bölgede görülen aşağıdaki değişikliklerin hangisi, diğer dördünün nedenidir?

- A) Tarımsal verimin azalması
B) Su sıkıntısının olması
C) Göllerdeki su seviyesinin düşmesi
D) Kuraklığın artması
E) Orman yangınlarının artması

3. Kar örtüsünün eğim yönünde hareket etmesiyle, can ve mal kayıplarına neden olan doğa olayına çığ denir.

Buna göre;

- I. arazi eğiminin fazla olması,
II. karstik arazinin yaygın olması,
III. havaların birden ısınması

durumlarının hangileri çığ riskini artıran faktörlerdendir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

4. Türkiye'deki sel ve taşkın olaylarının dağılışı incelendiğinde, büyük bir kısmının kıyı bölgelerde olduğu görülmektedir.

Bu durum kıyı bölgelerin, aşağıdaki özelliklerinden hangisiyle **daha çok** ilgilidir?

- A) Yağış miktarının fazla olmasıyla
B) Nüfus yoğunluğunun fazla olmasıyla
C) Ekonomik faaliyetlerin gelişmiş olmasıyla
D) Bitki örtüsünün gür olmasıyla
E) Yer yer dağınık yerleşmelerin görülmesiyle

5. Sel ve taşkından korunmak için, aşağıdakilerden hangisi **yapılmamalıdır**?

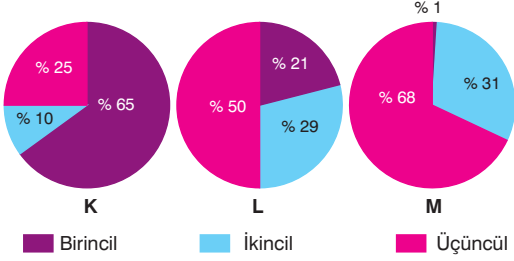
- A) Akarsuların doğal drenaj sistemlerinin değiştirilmesi
B) Erken uyarı sistemlerinin kurulması
C) Akarsu kıyılarının gerekli bölümlerine taşkın setlerinin yapılması
D) Akarsu havzalarının ağaçlandırılması
E) Akarsu havzalarının yapılaşmaya açılmaması

6. Türkiye'de, orman yangınlarından korunmak için alınması gereken önlemler arasında, aşağıdakilerden hangisi **gösterilemez**?

- A) Orman içi yangın gözetleme kulelerinin sayısının artırılması
B) Orman yangını riski fazla olan alanlarda, havadan müdahale yapabilen uçak ve helikopterlerin hazır bulundurulması
C) Orman alanlarının doğa ve yayla turizmne açılması
D) Orman içinde piknik vb. amaçlarla ateş yakılmasına izin verilmemesi
E) Orman içinde şeritler hâlinde ağaçsız alanların oluşturulması

ÜNİTE DEĞERLENDİRME TESTİ-4

1. Aşağıdaki grafiklerde, üç farklı ülkede çalışan nüfusun ekonomik faaliyet kollarına göre dağılışı gösterilmiştir.

Grafikler incelendiğinde, bu ülkeler için aşağıdakilerden hangisi kesin söylenemez?

- A) L ülkesinin gelişmişlik derecesi K ülkesininkinden fazladır.
 B) M ülkesinde sanayide çalışan kişi sayısı, L ülkesindekinden fazladır.
 C) Gelişmişlik derecesi en yüksek olan ülke M'dir.
 D) L ülkesinde çalışanların yarısı hizmet sektöründe çalışır.
 E) K ülkesinde çalışanların çoğu tarım, hayvancılık ve ormancılık sektöründe çalışmaktadır.

2. "(I) Mübadele göçleri, devletler arasında anlaşmalar gereği gerçekleşir. (II) Anlaşma gereği her ülke, diğer ülke sınırları içinde kalmış olan nüfusunu alma hakkına sahip olur. (III) Bu tür nüfus değişimlerinin en önemli örneği Türkiye ile Yunanistan arasında gerçekleşmiştir. (IV) Mübadele göçlerinin en önemli özelliklerinden biri de göçe katılanların tamamının bilim, teknik ve sanatın gelişmesine katkı sağlayabilecek nitelikli insanlar olmalarıdır. (V) Mülteci (sığınmacı) adı verilen bu kişiler, gittikleri ülkenin ekonomik gelişmesine büyük katkı sağladılar."

Mübadele göçleriyle ilgili yukarıdaki metinde, numaralandırılan bilgilerden hangileri yanlıştır?

- A) I ve II
 B) I ve III
 C) II ve III
 D) II ve IV
 E) IV ve V

3. I. Buğday üretimi
 II. Üretilen buğdayın depolara taşınması
 III. Undan ekmek, pasta vs üretimi
 IV. Buğdaydan un üretimi
 V. Buğday bitkisinin zararlılara karşı ilaçlatılması

Yukarıdakilerden hangileri, ikincil ekonomik faaliyetlerden sayılır?

- A) I ve II
 B) I ve IV
 C) II ve III
 D) III ve IV
 E) II, IV ve V

4. "Göç, farklı nedenlerden dolayı birey veya toplulukların sürekli ya da geçici olarak yer değiştirmesi olayıdır. Göçe neden olan çok sayıda etken olmakla birlikte, bunlar üç ana grupta toplanabilir. Kimi zaman deprem, volkanik olaylar, sel, taşkın, heyelan ve tropikal fırtınalar gibi doğa olayları göçlere neden olurken kimi zaman da savaşlar, iç karışıklıklar, ihtilaller ve dinî nedenler gibi toplumsal ve siyasal olaylar sonucunda göç yaşanmaktadır. En sık görülen göçler ise birey ya da toplulukların geçim sıkıntısı çekmesinden ya da daha iyi koşullarda yaşamak istemesinden kaynaklanan ekonomik nedenli göçlerdir."

Bu parçaya göre, aşağıdaki göçlerden hangisi diğerlerinden farklı bir nedenden kaynaklanmaktadır?

- A) Kırsal kesimlerden yaşayan nüfusun daha iyi eğitim ve sağlık koşulları sunan büyük şehirlere göç etmesi
 B) Gümüşhane'de yaşayan bir inşaat işçisinin, İstanbul'daki bir firmadan iş bularak İstanbul'a yerleşmesi
 C) Yaz ve kış aylarında, özellikle Güneydoğu Anadolu'dan birçok insanın tarım işçisi olarak Akdeniz kıyılarına gitmesi
 D) Kırsal kesimde yaşayan ailelerin miras sonucunda topraklarının küçülmesine bağlı olarak şehirlere yerleşmeleri
 E) Geçim sıkıntısı çeken Afrika ülkelerindeki insanların, iş bulmak amacıyla Avrupa ülkelerine yerleşmeleri

GENEL TEKRAR TESTİ-2

1. Aşağıdaki haritada, Türkiye'de Senozoik zamanda buzullaşmaya uğrayan dağlar ile günümüzde buzulların bulunduğu dağlar gösterilmiştir.

Yalnızca haritadaki bilgilere göre, aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Günümüzdeki buzul alanlarının bulunduğu yerler dağların güney yamaçlarındadır.
- B) Trakya Yarımadası'nda buzullaşmaya uğrayan sahaya yoktur.
- C) Günümüzdeki buzul alanları, Senozoik zamanda buzullaşmaya uğrayan alanlardan daha fazladır.
- D) Buzullaşmaya uğrayan alanlar jeolojik yaşı en eski olan arazilerdir.
- E) Türkiye'de buzullar, yüzey şekillenmesinde etkisi en fazla olan dış kuvvetlerdir.

2. Aşağıdaki iş kollarının hangisi, üçüncül ekonomik faaliyetler grubunda yer almaz?

- A) Turizm
- B) Ulaşım
- C) Ticaret
- D) Madencilik
- E) Bankacılık

3. Türkiye'de heyelan ve çığ olaylarının yaygın olarak görüldüğü yerlerin ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Akdeniz iklimi özelliklerinin görülmesi
- B) Nüfus ve yerleşmenin fazla olması
- C) Doğal bitki örtüsünün bozkır olması
- D) Çözünbilen kayaların yaygın olarak görülmesi
- E) Yer şekillerinin engebeli olması

4. Falez; hem Akdeniz kıyılarında, hem de Karadeniz kıyılarındaygın olarak görülen bir yer şeklidir.

Buna göre, Akdeniz ve Karadeniz kıyılarındafalezlerin yaygın olması, aşağıdakilerin hangisine bağlanabilir?

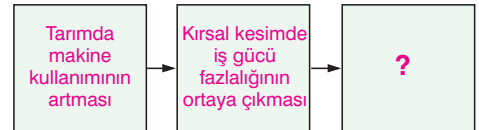
- A) Çözünbilen kayaların yaygın olmasına
- B) Gür bitki örtüsünün bulunmasına
- C) Dağların denize paralel olarak uzanmasına
- D) Yağış miktarının fazla olmasına
- E) Akarsu biriktirmesinin fazla olmasına

5. "Akdeniz iklim bölgesinde özellikle kalkerler üzerinde oluşan bu toprakların en önemli özelliği, bileşiminde bulunan fazla miktardaki demiroksit nedeniyle kırmızı renkte olmasıdır. Organik madde bakımından fakir olan bu topraklar kireç yönünden zengindir."

Yukarıdaki paragrafta sözü edilen toprak türü, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Terra rossa
- B) Çernezyom
- C) Kahverengi orman
- D) Podzol
- E) Kestane renkli bozkır

- 6.

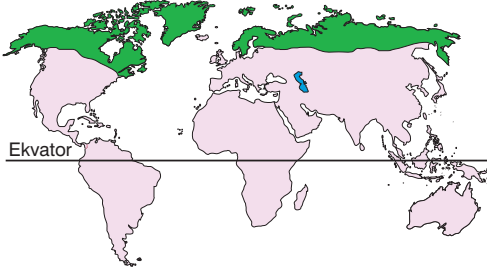

Yukarıdaki şemada soru işareti olan yere, aşağıdakilerden hangisinin yazılması daha uygundur?

- A) Kırsal kesime yapılan yatırımlarda artma olması
- B) Kırsal kesimde ekonomik faaliyetlerin çeşitlenmesi
- C) Kırsal kesimde tarımsal üretimde azalma olması
- D) Kırsal kesimden kentlere doğru göçlerin artması
- E) Kırsal kesimde nüfus artış hızının yükselmesi

GENEL TEKRAR TESTİ-3

1. Aşağıdaki haritada, yeryüzünde nüfusun seyrek olduğu bazı bölgeler koyu renkle gösterilmiştir.

Yeryüzünde yerleşmeyi etkileyen faktörler göz önüne alındığında, bu bölgelerin seyrek nüfuslanmasında, aşağıdakilerden hangisinin etkisi daha azdır?

- A) Tarımsal faaliyetlerin sınırlı olmasının
- B) Toprağın uzun süre donmuş olarak kalmasının
- C) Soğuk iklim koşulları yaşanmasının
- D) Yer altı kaynaklarının fakir olmasının
- E) Buzulların kapladığı alanın fazla olmasının

2. I. Kumullar
II. Sıradağlar
III. Fay hatları ve depremler
IV. Delta ovaları

Yukarıdakilerden hangileri, iç kuvvetlerin etkisiyle meydana gelmiştir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

3. I. Sarkıt
II. Traverten
III. Lapyta
IV. Dolin

Yukarıdakilerden hangileri, karstik arazilerde oluşan erime (aşınım) şekillerindendir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

4. Muğla, Türkiye’de kıyı uzunluğu en fazla olan ilimizdir. Oysa kıyı illerimiz içinde yüz ölçümü en geniş ilimiz değildir.

Bu durum Muğla ilinin, aşağıdaki özelliklerinden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Karstik araziler yönünden zengin olmasıyla
- B) Ormanlık alanlar bakımından zengin olmasıyla
- C) Kıyıların girintili ve çıkıntılı olmasıyla
- D) Birbirinden uzak ve dağınık ilçelerinin olmasıyla
- E) Arazisinin engebeli ve yüksek olmasıyla

5. Yazları serin, kışları soğuk ve her mevsimi yağışlı bir iklim bölgesinde;

- I. orman,
- II. bozkır,
- III. tundra

bitki örtülerinden hangileri gelişir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

6. Göç, fertlerin ya da toplulukların yaşadıkları yerden başka yerlere doğru gerçekleştirdikleri bir nüfus hareketidir. Göçler nedenlerine göre gönüllü ya da zorunlu olmak üzere iki gruba ayrılabilir.

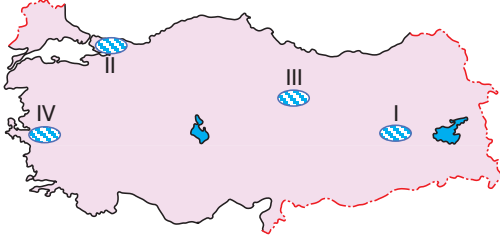
Buna göre, aşağıda verilen nedenlerden hangisine bağlı olarak yapılan göçler gönüllü göç olarak adlandırılır?

- A) Şiddetli kuraklığa bağlı olarak su ve besin kaynaklarının tükenmesi
- B) Daha yüksek gelir elde edebilme ve yaşam standardını yükseltme isteğinin olması
- C) Şiddetli iç çatışmaların ve terör olaylarının yaşanması
- D) Yerleşim bölgesinin, yapılacak baraj sonucu sular altında kalacak olması
- E) Şiddetli deprem sonucu can ve mal kayıplarının yaşanması

GENEL TEKRAR TESTİ-4

1.

Yukarıdaki haritada taranarak numaralandırılan yörelerin hangileri hem kentleşme, hem de sanayileşme hızı bakımından diğerlerine göre daha öndedir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

2. Aktif nüfusun çoğunluğunun birincil ekonomik faaliyetlerde çalıştığı bir ülke için, aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Modern tarım yöntemleri ve tekniklerinin kullanımında önde gelir.
B) Kişi başına düşen millî gelir düşüktür.
C) Nüfus artış hızı yüksektir.
D) İhraç ürünlerinin büyük bölümünü tarım ürünleri ve çeşitli ham maddeler oluşturur.
E) Tarımın ülke ekonomisindeki payı fazladır.

3. Nüfusun yaş, cinsiyet, eğitim, ekonomi ve yerleşme durumu nüfusun yapısını oluşturur.

Buna göre, bir ülkede aşağıdakilerden hangisi, nüfus yapısıyla ilgili değildir?

- A) Doğum oranının fazla olması
B) Kadın ve erkek nüfusunun oranları
C) Kent nüfus oranının azlığı
D) Çalışan nüfusun sanayi ve hizmet sektöründe daha fazla olması
E) Nüfus yoğunluğunun az olması

4.

Dünya'da ve Türkiye'de şiddetli yer kabuğu hareketleri görülür. Alp kıvrımlarının oluşumu bu jeolojik zamana rastlar. Türkiye ve Dünya'da linyit ve petrol yatakları oluşmuştur.

Yukarıda sözü edilen jeolojik zaman aşağıdakilerden hangisidir?

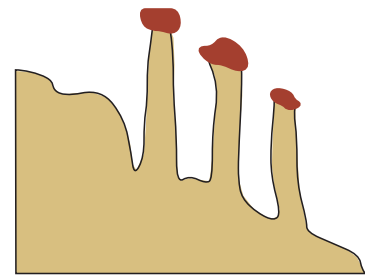
- A) Mezozoik B) Kuaterner C) Paleozoik
D) Senozoik E) Prekambrien

5.

Aşağıdaki yerlerden hangisi, orman yangınları bakımından hassas yöreler arasında gösterilemez?

- A) Doğu Karadeniz kıyıları
B) Çanakkale çevresi
C) Menteşe Yöresi
D) Antalya Körfezi kıyıları
E) Hatay ve çevresi

6.

Yukarıdaki yer şeklinin yaygın olarak görüldüğü bir bölgede;

- I. kalker,
II. kum taşı,
III. bazalt,
IV. volkanik tüf

kayaçlarından hangilerine daha fazla rastlanır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV